

دُرْون

آدم حقانی

بلوچی اکمیڈمی کوئٹہ

عدالت روڈ، کوئٹہ

(c) All rights are reserved.

اے کتاب، درائیں حق گوں بلوچی اکیڈمی ءانت۔
بیدنے اکیڈمی ءرضاء کش ایشی، مواداں چاپ گت نہ کنت۔

(انٹرنیٹ ایڈیشن)

دُرُون

(آدم حقانی)

ء 2018

ISBN # 978-969-680-052-1

200/= نہاد :

اے کتاب اولی برال آزات جمالدینی اکیڈمی، لیاری کراچی، اپریل ۱۹۸۷ء چھاپ
بوگتگ، دومی برال چہ بلوچی اکیڈمی کوئٹہ، چھاپ بوگتگ، شمنے دست، ءانت۔

نامدارت

واچه عبدالصمد امیری ^ـ ناماء

لڑ

- 9 آدم حقانی---رجیم بخش شاہوانی----
- 11 پیش گال---مراد ساحر---
- دستونک
- 14 ۱۔ خدا تو حالت ء خوا غریبانی بچار
- 16 ۲۔ اودل چیا تو بیرگ ء گومن گرء دار کنتے
- 18 ۳۔ منا کاینت وئی دوست ء جبریات
- 20 ۴۔ بیا ات بہاراں مورتا میشان پدا ساٹار اتگ
- 22 ۵۔ اول امت وان رخصت انت آرام نوں ترا
- 23 ۶۔ زری نوداں کمر بستگ گوں سیاہیں جمبراں مرچی
- 25 ۷۔ کبگی لڈیت پہ کھیب پداں ایرکنت
- 26 ۸۔ ہر کجام قوم ء زبان بوتگ رواج پہ وانگ ء
- 29 ۹۔ سے چیز گوں سے چیز اوہدے کہ بنت بے کار بنت
- 32 ۱0۔ بے تئی جند ء منارا اے جہان ء یار نیست

- 11-غمائ چو جمرا بستگ مجاز رت ء جهان ء را
33
- 12-غمائ دوشی پدا سر زرته دوست ء
34
- 13-سرگوات ء وژ بوئیں ہوا ساز سر دوشیں نوا
36
- 14-امیر ء دولت دنیا نے بازنز آرگ ء دمبرت
37
- 15-نیت واب کہ ترا واب ء گلندیں
39
- 16-بازیں غمانی سارگاں دل راہ رہبندانہ انت
40
- 17-زمانگ دیکتر اگام اس جنان انت
41
- 18-قوم وقی زبان ء شاعر تو ارکنت
42
- 19-جمراں سالونکی کمر بست ء
44
- 20-توار قوم ء بلوچی ماہتاک انت
46
- 21-اچ وقی واہگ ء کمار مکن
48
- 22-مروپی چم وت کیگد پہ نازے نندگ ء دیستگ
50
- 23-رہتگ انت تاک بوتگ انت حشک منے ملگزار
51
- 24-اوں نوں جنبت ء نوک چول جناں انت
53
- 25-نزانیں دل پکئے پریات کنت چوش
55
- 26-تئی لڑیں ارساں من وقی بُن مالے کنیں
56
- 27-شپ تھار ماہ انت راہ منی گارانت جند منی تھنا درشتگ
57
- 28-اوبلوچانی وطن تئی گنج دولت بے شمار
59

- 29- تیر کہ اچ تو پک ۽ دپ ۽ رُبیت
61
- 30- بے صحبت ۽ گل ۽ سیگ ۽ دل محفل ۽ نہ لوٹیت
63
- 31- سا ڳ ۽ زلپانی گل ۽ بندیں کا پرءَ
64
- 32- تئی رنگ ۽ انچومایناں منی عقل اچ سر ۽ کش ایت
65
- 33- آروچ ۽ یات پکن کہ منا چوں شکار کت ٿئے
67
- 34- نہ من تہنا پریشاناں په عشق ۽ کوچگ ۽ تراں
68
- 35- پشی جانل منا مہمان کنت انت
69
- 36- تذبح ۽ کشیں من شپاں زوان ۽ منی تئی نام کیت
71
- 37- وہدے کہ رنجی گرچو ۽ ہر دینکہ بشکنندی گلے
72
- 38- منی موجیں دل ۽ درداں پدا آگاز کتگ مرپی
73
- 39- گوں گل ۽ مہران سربروت سودا گران نہ انت
74
- 40- تو کجا نے بیا پدا چماں و تی داریں ترا
75
- 41- گشت دا گم منا مردم کہ باز گر مین تئی گال انت
76
- لچھے
- 1- یارب کریمیں کردگار
80
- 2- چونیں حالتے یاباری
84
- 3- پدا ساڑتا میشان په او میتا بہارانی
90

92	4۔ اے پر نگی ۽ پیشتری کاردار
96	5۔ من بز گوں کارءَ کنین
101	6۔ بیا او بیا منی ساہ جان
103	7۔ مروچاں چوں جہاں تامورانت
106	8۔ ڈکال ۽ سال (۱۹۷۰)
110	9۔ یک شپے احت ات عشق انا گاہءَ
116	10۔ روچ براندنت کشیت لوار
120	11۔ دوشی منی ڈیلے سرا
122	12۔ پچیراتی ملوٹ دادءَ پکن ہمت چوفر ہادءَ
124	13۔ کدی کیت انت بلوج ۽ دور ڳ باری
125	14۔ او بلوج بیچارگ مبو چماں تو مدار
130	15۔ لعل ۽ یاقوت یا گشتنے دریں گوہرے
135	16۔ پرشنگ انت مرچاں گوشنگیں پر بیش
138	17۔ قوم ۽ بلوج ۽ منگھاں
149	18۔ باد گیر شمے شہ بندانت حصارانی
154	19۔ مروچی کا گدے احت چہ دور ڳ
160	20۔ سرداری ۽ راج مسٹری
169	21۔ گشتنے کہ کائیں تئی گورا

171	22-ڈگارءَ کا رکن ت بز گرحا کاں بُدکن ت چاریت
175	23-ما بلوچن ما بلوچن ما بلوچ
178	24-آسمی پلے رستگ ڻشہ جو ڦسرءَ
180	25-پشی دردان من ۽ گپت ات پز راب ۽
182	26-نوں واجہاں و ت سارکن ات
189	27-بیا کہ بیایا تے من ترا مہمان کنیں
194	28-سال ۱۹۷۰ءے حال
199	29-آبادیں سالے (۱۹۶۷)

آدم حقانی

آدم حقانی جا ہوئے کسانیں کشار کار و مالدارے نے گس ۱۹۱۷ء پیدا بوت۔ ہے اک توبر شور دی آشوب (سویت یونیس) سوب کشگ زمانگ ات۔ خواری کشیں پوریا گر، بزگر، ظلم، آماج دھقانانی تو چہ وطن دراں ڈیہی ڈنگاں آجو کنگ مردوں کیں سرچارانی جوش، جذبہ، حب، امیت، سکین ہلہ مرزی نے زمانگ ات۔ ہے جاور آدم حقانی زانت راراج دوستی بزرگ دوستی دڑو شم بکشات، آبزگر دھقانانی دلانی توارے جوڑ بوت۔

آدم حقانی ۱۹۵۸ء مستونگ، بلوجی اکیڈمی، اولی مزینین دیوانی، شاہی جرگہ، مسٹریں بلوجی دیوانانی تہ، بہر زرت، آدم حقانی یک زمانگی، ماہتاک بلوجی کراچی، کلکار ہم جوڑ بوت، آزادت جمالدینی صاحب دست مدتے ہم دات۔

۲۱، جولائی ۱۹۸۶ء آدم حقانی چمن جدا بوت۔ بلئے دانکہ بلوجی زبان است انت آدم حقانی، نام گار بوت نہ کنت۔

ڏڙون

ڏڙون کو ہے ء نام انت۔ اے کوہ جا ہو ؎ کش ؎ گورا انت، ڏڙون
کوہ ؎ بُرزی ؎ پچ ٧٤٥ فٹ انت۔

سنگار آپ تر نہ کنت
پنڈ گندگ ؎ شر نہ کنت
گوک زندہ به بیت پر نہ کنت
ریکیں ڏگار مرؓ نہ کنت

آکس پہ نگان مرتگ انت
ڈیہہ ؎ وئی سرداتگ اش

نام اش جہان ؎ زندگ انت
گر برتگ بار داتگ اش

پیش گال

چہ تاریخ ء ہے ظاہر بیت کہ بنی آدم اے گلز میں ء سرا لکھانی سالاں چہ آباد انت۔ بلئے الی ء گشگ نہ بیت کہ آئی ء را چنت لکھ سال انت۔ اے راست انت کہ بنی آدم و تی اول سری زند ء چہ واب ء پیتگ۔ آئی ء و تی زند ء بے حد و حسابیں سالانی گیشتری بہر پہ ہے ”وابی“ گوازینتگ۔ ہے بے حسابیں سالانی زندمانی ء دیر سریں راہ ء برگ ء آئی ء ہمک تھریں سکی و سوری، شد ء واری، غم ء شادہ، موسمانی سرد و گرم، ووت ماں و تی جنگ و جیڑیانی گور گندال سگان ء برے ترند ء برے سست گام جنان تا روچ مر و پی ہے راہ ء رو ان انت۔ بلئے ہے گوازینتگیں دور ء باریگانی دلپروشیں حالتانی دیم پہ دیکی ء آئی ء را یک ہنچپیں ”بے مٹیں زانتے ء“ و اہنڈکتگ کہ آے گلز میں ء پشتگ ء نشیگ ء آسمان ء استارانی رفتار ء مزانج ء واقف انت۔

ہر دو ء باریگ ء بدل بیگ ء گوں ہور آئی ء لوٹ ء گزر ہم بدل بنت۔ لوٹ ء گزرانی بدل بیگ ء زند ء کسب ء کار، ہمیل ء تب، گندوند ء وڑ، پوریات ء راہ ء راہ بند، رسم ء رواج بزاں ہر چیز کے کم باز بدل بیت۔ ہے بدل و شد لی، شر ء گندگیں حالتانی مارگ آیانی گیش ء گیوار کنگ ء یک الکاپیں رہ بندے ء رہا دگ کنگ ء و است ء ہے قرن ء مردمانی تھا ہنچپیں ”دانشور ء زانکاریں“ سر پدی بنت کہ آ مردمان ء شر ء گندگی ء نشان دینت۔ شاعر چہ ہے زانگ ء واجہاں یک ایت۔

گشت شاعری ۽ زانت ”خدائی دادے“ اے گپ تا یک حدے ۽ راست انت - پر چیا کہ زانت ”ہر کس ۽ قدم ووت است“ بلئے ہر کس چو شاعر ۽ وڑ ۽ سکیں ہورت چار، دیر گند، تیز پکم ۽ حساس نہ بیت - ہے خوبیانی سبب ۽ شاعر چ انگ گہ مردمان چہ جتالیگ بیت -

واجہ آدم حقانی ۽ شاعری وتنی شایگانیں گلزین ۽ گوں مہر ۽ واہگ ۽ شاعری انت - آبلوچی شاعری ۽ کوہنیں رہنداں شعر پر بندیت - آچہ غریبانی بے واکی ۽ سیرینانی زور و ظلم ۽ سک پرداز انت - آلبزانی گچین ۽ کارمزکنگ ۽ سک استانت -

آئی ۽ مسکیں ڈگارانی غیر آبادی، دیر سریں کورانی بے آپی، پراہ دامنیں چراگاہانی ویرانداني بے کساس ۽ توریت - آئی ۽ شاعری وتنی واریں ملک ۽ راج ۽ عذابی ۽ شاعری انت آ پھکیں بلوچے ات - آئی زبان پھکیں بلوچی انت - آشایگانیں پٹ ۽ بزرگیں کوہانی میان ۽ نندوک انت - آوتی شعرانی تھاد ہقان ۽ بے شامی، شپا نک ۽ بے سبارگی، ساربان ۽ جدواپی ۽ منزلانی برگ، سردار ۽ ظلم میر معتبرانی حق زیر ۽ زور انسریانی گپ ۽ جنت -

مراد ساحر

دستونك

اے خدا تو حالت ء خوار ء غریبانی بچار
کار کنت خوار ء غریب نان وارت بس واجہ کار

گلز میں ء کار کنوک ء نام گوہما بزرگر انت
آ کہ بے کار انت و پتگ بود پہائی بنت تیار

گوک کنت نئے توم کن نے کار بندیت حدمت ء
جوڑ کہ بنت ملک ء تیار کیت لیرڈ وان کنت انت قطار

کار کنوک گڑن ء مریت بیکار ہمسار سڑ آنت
کاری ء نام بزرگر انت بے کار ء نام انت واجہ کار

باز عجب اے حالتے دنیا چہ فرق ء درشتگ
آ کہ بے کار انت امیر انت کاری ء نام بزہ کار

ششک، پوڑی، بھار، پس، بیگار گرانت
ظالمانی ظلم زورانی او خدا صد واو نزار

ممبر و جرگہ نشین سرکار میر ن مجلس انت
ظلم زورانی عوض سرکار و ت آنت هم پگار

واجہانی واجہ تو ذات پاک نے ذوالجلال
تو بدل کن حالت نے بزرگر بہ بنت یکجاہ اوار

قسمتے واجہ بہ بنت کاری بیکار درکپیت
ہر کس دیم نے ماں پہ تریت تو پکن دیم نے تھار

آ کہ بے کار انت پدا بیا انت ادا کار نے سرا
واجکار بزہ کار یک جاگہ نے بندان ڈگار

دات ششک واجہان پاد ترپ بیہار نے منا
بس کن حقانی بگر آدم و تی نزاں نے بدبار!

او دل چیا تو بیرگ ء گوں من گر ء دار کنے
ہر شپ یک نوکیں حیالے ء کار ء سرا سوار کنے

سیاہ تھار ماپیں شپاں لنجیں زر ء دور داتگے
انگت پہ تیلانکاں منا لوٹ ات که چٹ گار کنے

ڈنگاں نہ گیگ ڈیک وارتگوں زر گلیں بدال چم سجتگ
تو ہم گم ء جوریں بدال آوار گیوار کنے

پیش رُمبت ات جوریں بدان بدخواہ ء ملک ء دشمناں
نوں تو گھبیں دوستاں منی آزار ء بیزار کنئے

نتیلیت که تلائی سرا پلانی بوہاں درچنیں
ہر روج تو تیرکش ء سرا اوشت ء کوکار کنئے

اول ما پریات شینگیت انت گوں کنلاں چیج داتے
نوں کارے نوکیں سرگوپے بیکان ء سیہ مار کنئے

کس تئی غماں سرپد نہ انت تو گوں دل ء حالاں مگش
آدم تو حقانی درا نامو جبیں کار کنئے

منا کاینت وئی دوست ء حبر یات

منا دوست ء وئی چنکاں شکر دات

نه چاریں چاردهی ماه ء کدی من

که ماہ اچ دُردپ ء هچیر نه بیت زیات

مه گندیں دوست ترا دل بیت غماں بار

پچاریں دوست ترا دل بیت منی شات

شکر کشک گلاب رستگ و پا تی

گل ئە رکاں پې بیس صد بر من آزات

پری شر رنگ گرانیں لڈگانی

شپی کل ئە منی تهنا بیایات

دعا من لوٹ اتگ و ت اچ خدا یا

منی دل تئی بہ بیت تئی دل منی بات

بہ حقائی درا آدم دعا کت

منی دوست پچ بدیں روچ ئە مه گندات

بیا ات بہاراں مورتا میشان پدا ساطاراًتگ
کوہی شلنگ پادیں بُزان چو پاچن ء بوکاراًتگ

بسٹگ دو دیکی جمران گوات چشتا نوداں زری
مسکین بہارانی سرا نوداں په واگک گوارتا

کوہے چراگی شیلگان سرنگ نہ زنگ منے وانڈ ہنت
ہور تاگ زانتگ نگوراں مے شوانگا گیواراًتگ!

ڈاچی گوں ہراں تڑاپلیں مادگ گوں گوں گوں سکان چاپلیں
میشان گوں ہورتاں تلمیں منے بُزگلا زنگ مار اتگ

زک ء نہ دارت روگنان گھہت انت به پیپ دگان
شیر تھنست چوں چمگاں شیلانچ کوت ماسارتا

کاڈ گشادیں کیگدان آباد کتگ جود ء گدان
شویں ء بدپلیں جنان قسمت وئی ڈوبار اتگ

مال دار ء پلیں پتر ء ستعل رداشت کر ء گور ء
آدم نوں حقائی گور ء پیک وارتگ ء شاکار اتگ

اول امت وان رخصت انت آرام نوں ترا
زانگ ء پر کت اٹکلاں بال کرت اچ سرءَ

اُف آسر داں انگر ء سوچا کیں غمان
درشنگ زوراکی منی ڈیل ء یکبر ء

یات زور آنت زہیر منا سوچنت دُر دپ ء
کائیں من کوشتنیں ہرشپ تئی کل ء پیش درءَ

چو نہ زانیں کہ تو کجام پہناد ء شُستے
کنڈ پہ کنڈاں من سرجنیں بیانیں تئی گوراءَ

بیا کہ بیایا تے نوں بھارانی موسم انت
تو وقی مالان بیار منی زید ء کچھر ء

آدم حقائی وارتگ نوں سوگند تئی سرئے
تو پدا بیا من نذر بیں پر تو صد بر ء

زري نوداں کمر بستگ گوں سياپیں جمبراں مرچي
گروک ڦشم شہمات انت گوں رعدی گرگاں مرچي

اے ڏکالیں دل ۽ زنگاں پشودا ت جي زري نوداں
کن آنت آباد دل ۽ باگ ۽ برزيں کوکراں مرچي

دگر قوماں وتي قسمت په پيم ۽ جوڑ کنگ چارات
شما تهنا مه بئيت بزگ او قوم ۽ رهربراں مرچي

منی پیکور ۽ فریاتاں منی راج ۽ کتگ حركت
چه واب ۽ جہه جتگ بیل ۽ زبان زانو گراں مرچی

وئی گاریں پدو رندان چناں انت سہب بیگاہ ۽
نه بیت مشکل اگر دیم ۽ گند انت سنگراں مرچی

غلام کہ بوتگ انت آزات بہ بنت آزات غلام پرچہ
پکشت قسمتے گومبا ۽ راج ۽ مستراں مرچی

شما پشت کپتگ ات آدم اگر منزل مزن دور انت
گوں حقائی بہ بنت همراہ رسٹ گوں همراں مرچی

کلگی لذیت پ کھیب پداں ایر کنت
سمبھینت کئیت دل ء ہیر ء پیر کنت

واب منی چمانی شنگ آرام آچ دل ء
من پ اشتاپ دوست گشئے زیادہ دیر کنت

زامریں بیکان مشنگ وشبوپیں زباد !
گزوگیں ناسی گد ء لمب ء چیر کنت

سادگ ء شر رنگ نمبه دار انت دوست منی
بیت منی کل ء دوست دل ء لاپاں وئی آسیر کنت

آدم پ حقائی دل ء داریت ڈر دپ ء
یک دل ء ساہ ؋ تئی منا مثل شیر کنت

ہر کجام قوم ء زبان بوتگ رواج په وانگ ء
صرف ء نھو اش جوڑ کت ء قانون لوٹے زانگ ء

ملک ء سرکار ء وتنی قوم ء زبان داتگ رواج
آ زبان دیم ؋ شنگ په قوم ملک ء مانگ ؋

منے بلوجانی حکومت چے قدر دیم شنگ
پر وتنی قومی زبان ؋ بوت ؋ چو دیوانگ ؋

وہدے ایرانی زبان فارسی بلوج ؋ بوت زبان
وہدے سندھی بوتہ رہبر حاکم ؋ بت خانگ ؋

اچ پدا احت آت پرنگی ملک ؋ راج ؋ لٹگ ؋
دیم ؋ اردو پشت ؋ ون ٹو سکت زہگ چوں وانگ ؋

ہر صدی ۽ یک زبانے جوڑ بیت ملک ۽ تھا
آوتی ماتی زبان اش کپ ات چو بیگانگ ۽

باز بلوچانی تھا بوت ۽ سخنی نام آوریں
هم بلوچان زخم جتگ چو رستم، مستانگ ۽

چچ نہ بوت دلگوش وئی قوم ۽ زبان ۽ نیمگ ۽
وانگ ۽ زانگ زبان ۽ پرشنگ ات چوشوانگ ۽

نوں پدا مردے چہ راج ۽ ڈرشنگ پہ خدمت ۽
میان ۽ بستگ پہ زبان ۽ اچ پدا ڈردا انگ ۽

ماہ پہ ماہ کشیت کتابے نام ”بلوچی“ ایر کتگ
چچ کنت راج ۽ زبان ۽ دیم دنت چاپ خانگ ۽

گوشنائیاں کل شاعرانی کاریت یکجا کنت اوار
کل ادیبانی تواران کنت چو سہر ۽ چانگ ۽

بستگ آت مردی میانے ڈیہہ ؎ راج ؎ خدمت ؎
کارکنت باز پہ زبان ؎ پرکنت جرمائگ ؎

کمی آں پورہ کن ات نوں گوستگیں پدشتگیں
بیاہہ بر دیم ؎ زبان ؎ ڈل ات نوں ماماگ ؎

یک مکانے دفترے لوظیت بلوچ ؎ نندگ ؎
نوں بلوچان ؎ بہ بیت آواز وقی پہ زانگ ؎

ملک ؎ سردار ؎ امیراں تاکدیں واپ ات شما
چست کنت راج ؎ زبان ؎ چارات راج ؎ شانگ ؎

بس کن او آدم گشت انت تو حقائی حبر
اے خبر تئی کاربنداں کیت بلوچی وانگ ؎

سے چیز گوں سے چیزا وہ دے کہ بنت بے کار بنت
دیم ء غزل دت شرح کنت و ت مردم ء ہشیار کنت

اپے کہ راہ ء ڈپگ انت ہر وار ء واگ ء جپگنت
لئے جن ء پہ کپٹگ انت سوار ء وئی لاچار کنت

مرد ڈگار کہ ڈگنت گوک مرانت سک ڈڈ کنت
مرپھی ء باند ء لڈگ انت ملک واجہ ء راخوار کنت

ہشکاوگ ء بود کشار سالے بزور سالے پچار
توم پرشیت بیت وام دار آمالک ء را گار کنت

مرد ء جنین بیت که رٹوک لاچار بیت انت مر دگنوک
گوں لٹ ء کوشال بیت جنوک مرد ء دل ء بیزار کنت

شوم تھار دیمیں جن ء یارب امان ء وт بدئے
بد رنگ ء پیریں دشمن ء مرد ء دل ء آزار کنت

مہتاب نام دیم تھار ہر رونچ پہ جنگ ء بیت تیار
وارت گوں مکسکان وт اوار لوگ ء تمام پیکار کنت

مہماں کیت انت جنگ کنت مرد ء وتنی دل تنگ کنت
مرد جنت پاد ء لنگ کنت وт گیشتر ء کوکار کنت

مرد کیت بہ لوگ ء پیش درء جن پیٹ ء بندی ماں سرء
بیمار کنت وт ہر بر ء مرد ء دل ء لیگار کنت

جن کہ بہ بیت باز مال دار مرد ۽ مہ بیت گوک ڻڈگار
جن کہ بہ بیت انت بے معیار مرد ۽ بزاں لاچار کنت

مرد بیت کسان ۽ نوجوان جن پیر زال ۽ ناتوان
یارب چُشین ۽ دئے امان مرد ۽ راسک پیار کنت

مرد پیر لوگ ۽ کوتوال جن بوت جوان ۽ نونہال
ہر پیچی بہ بیت رنگ ۽ جمال آمرد جن ۽ را گار کنت

مرد ۽ جنین ۽ گوازی انت و ت ما و تا همزاری انت
ہر دو دل ۽ شوہازی انت کسٹے اے دلاناں سار کنت

آدم په درگاہ ۽ خدا لوٹ ات چه حقائی پدا
یارب میار پمن بدا لوگ ۽ چہ دست بردار کنت

بے تئی جند ء منارا اے جہان ء یار نیست
اچ تئی مہران دل ء را کار نیست پیپار نیست

گیچنٹ سینگ منی اچ شل سریں تیران غم ء
من که وت سیر باروں غماں چہ حاجت ء سر بار نیست

سادگی براہیت ترا خنجر چہ زلپاں جوڑ مکن
ماہ ء استال ء گل ء را حاجت ء سنگار نیست

دل ترا من داتگوں بوگ بوگ ء پرتو پرشتگوں
گر سر ء کار بیت ترا ہچبر منا انکار نیست

دوری ء دردال آسر داں تئی بازین غماں
چوکہ مجنوں من گنوکوں پچ سر ء منے سار نیست

شپ پہ استال ء حساب ء روچ پہ جنجالی ء
واب ء ورد ء کلپتگوں نوں قوت ء گفتار نیست

غمائ چو جمراء بستگ مجاه زرت ء جهان ء را
مني دردان دل ء پوشت اے پراپس آسمان ء را

زمانه تا کدی دردان دل ء سوچ ء منا باريں
که اے دردان گم ء سہتگ تما میں جسم ء جان ء را

شپی پاساں گوں استالاں تپوکیں چم منی بزر ء
گماناں من کنیں ظاہر و تی درد ء بیان ء را

چہ آسرداں جگرستگ منی دوت اچ دپ ء کاينت
گشیں حالاں کنیں ظاہر بلئے بستگ زبان ء را

رجپت گل سردیاں باگ ء پدا کہ بُلبليے ناليت
بہاراں جوڑ بنت بلبل جنت انت دستان ء را

اگر آدم چہ حقائی تئی نالگ شُت انت بزر ء
پدا دنت انت ترا موسم ہما نام ء نشان ء را

غمان دوشی پدا سر نرته دوست ئ
تنا سهپ ئەپ نام روحچ کرتگ دوست ئ

دل ئەچو موج ئە دریا ئە غمانی
زری لنج ئەپ گوات برز ئە برته دوست ئ

غمون برز ئەچو سیاپیں جمر ئە بست
زر آپ زرتگ اش سرگوزته دوست ئ

بگوار انت جمراں بزر ئە بستگیناں
زری نوداں سلام آورته دوست ئ

سلام دوست ئە منى درد ئە دوا ئانت
گل ئە دردار گلام زى مرته دوست ئە

رسـت دوـست ئە سـلامـے آـزـمـان ئـە
كـه دـل اـچ سـيـنـگ ئـە در بـرـتـه دـوـسـت ئـە

كـه حقـانـى وـتـى سـرـدـات پـه آـدـمـ

سـرـے بـخـشـات دـپ ئـە بـشـخـرـتـه دـوـسـت ئـە

سرگواٹ ۽ وشبوئیں ہوا ساز ۽ سر ۽ وشیں نوا
تہنا بنت من کہ ہوار جوان مست کنت موجیں دل ۽

باگ ۽ تچوکیں آبشار سرسزیں میتابیں ڈگار
مرگانی طرز طرزیں توار جوان مست کنت موجیں دل ۽

ہم قدیں ورنہاں اوار وہدے کننت سنتید ۽ شکار
گون ہا ہو منے گیر ۽ دار جوان مست کنت موجیں دل ۽

وہدے کہ کیلگ بنت کشار فصلانا میچینت بہار
پیداک بنت جوہاں قطار جوان مست کنت موجیں دل ۽

لوگ ۽ وقتی دوستیں حیال بیت پہ افعال رنگ ۽ جمال
مرد گوں جن ۽ حق حلاں جوان مست کنت موجیں دل ۽

چون کتگ آدم گشتگ آنت دل گوں خیالان ششتگ انٹ
حقانی یات ۽ مدار جوان مست کنت موجیں دل ۽

امیر ء دولت دنیائے باز نڙآرگ ء دمبرت
غريب خوارئ بازیں غم ء افارگ ء دمبرت

امير اچ وردناں بازیں چوگ ء میشے وڑ ء زندنست
غريب ء لنکوئے حشکیں پہ شام سوارگ ء دمبرت

جهازء مولاناں سوار انت امير مان حلقوان تریت
غريب ء تکلو بازیں حر ء ٹگارگ ء دمبرت

امير مان ماڑی ء بربزیں قلاتانی سر ء کندیت
غريب بنگل ء بُنڈ ء غم ء گین سارگ ء دمبرت

امير ماں بوب بالشان کیس ء کمبلاں واپ انت
غريب اچ سردی ء لرزینگ ء جمبارگ ء دمبرت

امیرگوں مھفل ۽ ناچاں ہزاراں خرچ کنت مپت ئے
غريب په پنڈگ ئے بازین گسانی چارگ ئے دمبرت

اميرء بانک ئے لي لي چه سهر ۽ زiyor ئے بارانت
غريب مفس ۽ خوار انت جن ئے چم دارگ ئے دمبرت

اميرگوں شيل سریں تيران جنت خوار ۽ غريباناں
غريب ئے روج شپ ٹپے دلاني وارگ ئے دمبرت

امير ئے باز غريبانی حق جت ئے نشگ
غريب ئے باز اميراني بد ۽ ڏوبارگ ئے دمبرت

امير ئے باروا آدم تو گشتگ راست حقاني
غريب ۽ سينگ ئے بازي دل ۽ دڙهڪارگ ئے دمبرت

نئیت واب که ترا واب ء بگندیں
نہ بیت آرام که یک جا ہے بہ نندیں

نہ گیگوں بیرگ ء چیر ء غمانی
کدی لوب ء غم ء گٹ ء پسندیں

ہما روچ نوں پدا پمن کدی کیت
کہ تئی زلپاں وتنی دستاں بہ رندیں

پدا بیارت ہما روچ ء خدا وند
کہ تئی کل ء وتنی پلا بہ نندیں

منا کشگ گم ء تئی دوریانی
کدی بیائے کہ من پر تو بگوندیں

اگر قسمت پدا گوں من بہ بیت راست
دپ ء پُرا گل ء ہنجا بہ کندال

بہ بیت آدم گوں حقائی اگر شات
دل ء گوں کیگد ء زلپاں شبندیں

بازیں غمانی سارگ ء دل راہ ء رہبند ء نہ انت
گیشیں دل ء افارگاں نوں دل ہما بند ء نہ انت

درکت غماں دوشی پدا ترندیں تپر کا ہے جت آت
دستاناں دور داتوں دل ء دل نوں ہما سند ء نہ انت

چاریں ہما پرائیں دمگ لوگ انت ہما کل آنت ردانت
ہورت پٹیتگ دوستے گداں گل ء ہما ہند ء نہ انت

زانیں بہار گاہ ء شنگ مال ء چراگ بوتگ بدل
گل میخ ء چیلگ بستگ آنت ہورتاگ ہما تندا نہ انت

آدم توار کرت ات ہزار حقائی چم دور داتگ آنت
چارتؤں من نزیک ء گوراء پچ کس منی رند ء نہ انت

زماںگ دیکتر ء گاماں جنان انت
 زمین کہ آسمان نزور جنان انت
 جہاں ء عقل فکر ء چہ درائیگ
 کہ ماہ ء لک کپگ ارزان بوان انت
 چہ روج ء ماہ ء استال ء ڈگار ء
 نپا انسان بگیت انسان ء شان انت
 چہ فکر ء کار بگر عقل ء برو دین
 کہ عقل ء پروردش قرآن ء مان انت
 بلئے یکے گشیت پوہ بیت ہزارے
 مہ بو مغورو اگر بوتے سک گران انت
 ترا اے ابن آدم چو گشتگوں من
 پہ حقائی برو انصاف جوان انت

قوم ء وتي زبان ء شاعر توار كنت
ملک ء وتي يلاناں کاريٽ اوار كنت

دمبرتگ اش چه دهر ء گشين جتائی ء
کاريٽ همسراناں يك جا قطار كنت

ہرکنڈ په کنڈ لوٹيت قوم ء را جار جنت
گنديت بزیں سرپان ء قول ء قرار كنت

در کپتگ انت چه ڈیہہ ئے راج ئے مزن میار
پولیت کنگراناں کاری تیار کنت

شاہی تسبیں بلوج پچ رحتگ انت جتا
لوظیت ہما سراناں ملک ئے میار کنت

گل سہتگ انت لوار ئے گیمرتگ انت بہار
بلبل پہ دستاناں بُور ئے سوار کنت

آدم بلوج ئے شاعر گوکار ئے جارجنت
حقانی کوچگاں کے فصل کشار کنت

جمراں سالوںکی کمر بست ؎
کوچگاں زلف پہ شادی رست ؎

ساوڑے نود ؎ جمری شینکاں
ہور کتگ اے سال پہ زبردست ؎

سبز ؎ مہتاپیں ملگزار پڑاہیں
کاہ چراں مال دار ؎ رمگ گوست ؎

میش پہ سر پلاں سیر ؎ وشحال آنت
گورم پہ سبزیں کوہی اسپست ؎

دامن ؎ کوہ ؎ ڈاچی ؎ گور آنت
لیڑھ ؎ مال پیندا درمیپت چو مسٹ ؎

امبری آمین ؎ لپاشینگ
بائیں مکران ؎ نیوگ چست ؎

کور دپ ؎ کوچگ امبری سبز آنت
کنڈی ؎ کوراں آپ سر جست ؎

آدم تو ہورانی محجن زنگ ؎
اے عمل حقائی ترا رسٹ ؎

توار قوم ء بلوچی ماہتاک انت
پ چماں ہر بلوچ ء جلوناک انت

بلوچانی گشگ دائم ہمیش ات
کہ ما لوٹاں ہما تاک ء کہ پاک انت

بلوچی دفترے نام آت ”بلوچی“
بلوچانی تب ء وشیں خوراک انت

ترا صد مرحبا آزاد دل ء بند
ترا دائم گم انت قوم پ تپاک انت

ہما چیز کہ دل ء لوٹ آت ہمیشہ^۱
دلانی وش کنگ تئی وس ء واک انت

بلوچی دفتر ء وشیں حکایات
بلوچی ء منزل ء تیزیں اولادک انت

حروف واناک آسان آنت رد ۽ بند
زباندانی بلوچ ۽ تئي وتاک إنت

اگر لوظيت بلوچ ديم ۽ بروت راج
بلوچي دفتر ۽ لٹ ۽ چماک إنت

هما واننت یقين اے دفتر ۽ را
که آوانی بلوچي اصل ۽ خاک إنت

منا عرض إنت گوں ڏيئه ۽ نوجواناں
که پشكپتگ شمئے لبز ۽ ٻلاک انت

گرات دست ۽ بلوچي کاروان ۽
که ديم ۽ زندگي سک ٿرنساک إنت

اے آدم حرف حقاني دل ۽ را
پچار ات پر شما چون چاک چاک انت

اچ وئی واہگ ئے کمار مکن
بے وفا ئے تو اعتبار مکن

من وئی جان ئے دل ترا داتگ
بے وفایے منا شمار مکن

اے دل ئے درداؤ وت خبر دار ئے
درد بے درد ئے تو اوار مکن

آزمین سورگیں ببیت روڈینگ
کور دپاں سورگ ئے کشار مکن

دل ترا داتگوں اگر لوٹ نئے
اے سرا ہم بہ بر معیار مکن

عاشقے روچ نے شپ ترا چار ایت
یک نگاہ یے پکن ہزار مکن

اچ زہیران تئ پریشانوں
بیا منی کوچک نے توار مکن

مرنگن یا مریں غماں بازیں
گیشتر نے مردگ نے شکار مکن

بیاترا من وقت دل نے داراں
روچ پاساں نوں انتظار مکن

آدم آ گل بدن ترا لوٹیت
تو پھ حقائی دیم تھار مکن

مروپھی چم وت کيگد په نازے نندگ ء ديسٽگ
چوبام ء روکيں استال ء په داب بشکندگ ء ديسٽگ

ہنہ زاہ دچلگ ء نندیت نہ ملا مسجد ء گنڈ ء
اگر آ یک برے دیم ء گل ء رکشندگ ء ديسٽگ

په راہ ء گوستنا لادُک دلاناں کشٽگ ملک ء
مباں دیوانہ من پرچہ کہ شعر پر بندگ ء ديسٽگ

گوں سوری سنگہہ ء سہیتان گوں بادا میں گور ء ہار ء
گوں دیم ء طیبگ ء دل ء من سندگ ء ديسٽگ

سرے ششتگ و تی جو ء گوں مسک ء عنظر ء بو ء
گوں شکا چند نیں زلفانی من سر رندگ ء ديسٽگ

دل ء درداں منی زُرت ات دل ء دوست چر ء گردن ء
پدا اتك انت منی کل ء دپ ء من حندگ ء ديسٽگ

رہتگ انت تاک بوگ انت حشک منے ملگزار
تاپتگ انت تبد ء مرتگ انت شرنگیں بہار

جی زری نوداں چھر کن ات گوار ات اے گورا
سبر کن ات ڈیہہ ء را به بنت کوچک منے کشار

گل منے باگانی اچ وئی گرچاں درکپنٹ
اچ گل ء بو ء بیت دل ء جان منے قرار

دوست منی پیايات کوچک ئے سینيل ء اے بر ء
طل ئے ملان بیت پلانی بوهان بات عطار

ڈیل منی زیریگ انت پما زمزیل مہپر ء
سرمنی گیرینک انت پکشت ژلپاں تار په تار

ملگی بالاد گام بہ جنت دشت ئے گردگ ء
دل منی ہوشام ء تڑھیت پہ نند ئے گدار

آدم تئی نالگ نوں پہ حقائی درشت انت
ہور گوار انت ئے سبز بنت ڈیہہ ئے درچک ئے دار

اوس جمبنت ء نوک چول جناں آنت
بلوچی ء کشاراں آپ دیان آنت

تھار ماپیں شپ ء لنجاں مہ تُرس ات
پہ شیراں شپ تھاریں ماہیکان آنت

چہ زُزمشائ وقاپیں دلانی
تگ ء تاج ء شمنے منزل کسان انت

گیاباں مرتگ ء پہک
تجانی چم گوں سیاپیں جمراں آنت

بہاراں چم کتگ منے گریشگانی
رمگ نوں منے چراگ جاہاں چران آنت

بہ گوارتیں جمراں گواٹ وارٹگیناں
زری سر تلان ہاری میزان آنت

بہ گوارت کوکراں ابرٹگیناں
کہ جمراچ ہلا ہوش بن کپاں انت

پہ واہگ نمب کنت نوں کوچگاناں
شمنے بار نوں مزاری کوپگاں انت

اوں گوں ٹاک ء طوفان پُل بہاری
مزار بیسمیں بلوچانی نشان آنت

نزاںیں دل پہ کئے پریات کنت چوش
سراء اچ کشگ کئے زانگ ۽ ہوش

نزاںیں دل پہ کئے چو ہوراء گواریت
منی سینگ نزاںیں کئے پہ جنت چوش

نزاںیں کئے پہ واگ دل منی بُرت
سیدیت دل کہ دمانی بیت پہ دلگوش

منی دل پردگ، صبراء نہ مانیت
نہ بیت غم منے دل ۽ ہچیر فراموش

نزاںیں کئے منا عشق ۽ سبق دات
شراب وارینت منا کئے کت فقیر پوش

بہ رش آدم کہ حقائی توار انت
چہ باگ، دوستی ۽ تو ہوشگ ۽ پروش

تئی لڑیں ارساں من و تی بُن مالے کنیں
و شیاں نگدیں اچ دل ء بے حا لے کنیں

تئی غم دگیں ساراں زنگ و شیں وا ب منی
من شپاں سیائیں پہ تھچگ پاد مالے کنیں

آس دنت درد انت لندانی حشکی تئی منا
تو کنے چوش من چوں دل ء سمبا لے کنیں

دروت دبیں ارسان جاہ دبیں سوگا تیں غماں
شعر پر بندیں ء روچ دپ گا لے کنیں

پیش تئی عشق ء لڈ اتگ گرانیں بار منا
نوں گماں پیچپین ء دل ء او با لے کنیں

بار تیار انت آدم تئی کوپگ باز نزور
نوں پہ حقائی من ترا جنجا لے کنیں

شپ تھار ماہ انت راہ منی گار انت جند منی تھنا درشنگ
نے منا یار ء نے سر ء سار دل منی لاپ ء درشنگ

منزل سک دور کلیاں حشک انت تو شنگ ء تو رگ چنڈیتگ
نے منا آس گوں نے منا آپ زوان اچ تران ء درشنگ

کوه ہیڑ وکاں جند منی گٹ انت پاد منی لرز انت چہ وتا
دست منی درنگ انت سرمنی چریت نُک اچ زوان ء درشنگ

اچ منی حال ء پچ خبر دار انت آکہ پہ کوٹاں واپ کنت
آشت ء بزریں ماطریاں عیش نوش کنت گوں و تی شان ء درشنگ

اے بلوچستان اے بلوچ قوم انت وہ گوازینی چہ جپا
آ نہ بنت آگاہ اچ شمنے حال ۽ کہ منئے دیوان ۽ درشتگ

وہ پچرات انت ٹک بدنست روچ راه منی پیدا وار به بیت
منئے بلوچستان ۽ منئے قوم ۽ ملگی گندئے طوفان ۽ درشتگ

جي هما روچ سوار به بیت محکم بورمنی جاڑاپا بروت دگه سرپکشت
آدم حقائی تو گندئے که راج و تی نشت ۽ دشمن دیوان ۽ درشتگ

او بلوچانی وطن تئي گنج دولت بے شمار
تاں کدینا چېر بنت گژن ء مرات تئي پهرا ندار

تئي ڈگار ویرانگ آنت آپ تئي تھپنت ہشک ء رونت
مردم تئي لڈ آنت روانت به حلقوان بے کار ء بار

درمیان ء کل جہان ء منے بلوچستان زمین
منت ء اچ کلیں جہان ء نیست پچ نام ء توار

سے بہر بوگ آت میریں بلوچانی وطن
بہرے ایران ء تہا آنت بہرے اوغان ء اوار

وائے قسمت ہائے قسمت تئي سرا کسہ نہ کنت مهر نظر
تئي ذخیرہ کندی آنت ما گرلنگیں صد وا ء زار

گشیگ انت درد مندگاں کلیں بلوچی کاروان
تو کدی دست ء گرئے دست ء کپنٹ منے پل بہار

علم، دولت، نان، نعمت، عیش ء آرام ء نشان
اچ بلوچ قوم ء تھا کل کشت انت په وار سار

وارثاں اے گلزین ء ڈراہ بلوچاں یکبرا
مہر کنت مردی میان ء کل کن آت دیم ء تھار

او بلوچ بے چارگیں آدم گوں حقانی گبوش
گوانک جنت راج ء وئی یک جاہ بہ بئے ہورء اوار

تیر که اچ تو پک ئ دپ ئ رُبیت
بزگ ئ خوار ئ سینگ ئ سُمپیت

درد آزار گرانیں بیماری
روت غریبانی بیتگ ئ نندیت

بار ئ کار بھر ئ کپت غریب ئ را
واجہ دپ پُر ئ جاک جنت کندیت

ہنچو که مردانی حبر ایر انت
ساد ہما جاہ ئ بارگ انت سندیت

کوچک ۽ دشتنی کشار حشک آنت
حمر شنگ دریائے سر ۽ گزندیت

مرت غریبانی گلگھ پیگان
واجہ وئی طاپ ۽ چرب کن رندیت

باز وئی ڈیہاں ڈھمی شات بوت
باز شنگ دوریں حلقوان نندیت

آدم حقائی اے حبر زانت آت
مپت ۽ غریب ایشانی پدا جمبیت

بے صحبت ء گل بیگ ء دل محفل ء نہ لوظیت
باگ ء را گل مہ بیت انت آ بلبل ء نہ لوظیت

اے زندگی جہان ء بے دوستی ء تھار انت
آ دل کہ گوں تو بستگ تئی غیر ء آ نہ لوظیت

آ دل کہ گوں تو بندیت کلیں جہان ء سندیت
بے تو دگر جہان ء کل دولت ء نہ لوظیت

دولت تچان تچان بوت دیم ء بوان بوان بوت
دل وت پہ وت گشان بوت عاشق ترا نہ لوظیت

آدم وئی دل ء را گشتگ مہ زور گل ء را
حقائی گشت گل ء را گل بُلبُل ء نہ لوظیت

ساڳ ء زلپاني گل ء بندیں کاپر ء
سوگند ء رک ء وریں روچے صد بر ء

من وت سینگاریں گل ء بیکاں زامریں
ایر کنیں دل بنداں وقت دوست ء مہپر ء

من سرجاہ ء کنیں سرباسکاں گل ؋
گین کنیں ہر روچ جانل ؋ دکانیں گور ؋

پلکیں ہمباں من دل ؋ بند ؋ ایر کناں
روچ شپ چاریں چار دھی ماہ ؋ درور ؋

گشت حقائی دل منی برت ؋ دلبر ؋
گشت او آدم دل بدل داتگ من تر ؋

تئي رنگ ءاچو مايناں مني عقل اچ سره کش ايت
گل ءچماں خمار ييناں مني جامگ گوره کش ايت

په واہگ مهپر ء سمبدنينگ سرگوپ ء مرچي
کج ء بيكال شيبا ريناں چې کل ء کاپر ء کش ايت

دپ ء بشکندگاں پلیں دل چوں ھوناک انت
نمھه داري ردیں مروارداں دل یک برء کش ايت

په پینامي کت ات چمدار ء رپتوں گل ء کل ء
منا پینگاں وقا پیناں تاں شہر ء آسرء کش ايت

کمیت سنجنت ببارت بیڑا پدا مان یتگ ء لال ء
ہزار نازیں گل ء مہراں بگند بلکن تر ء کش ایت

زہیران کجتگ دل نوں پنٹاں نہ بیت راضی
اے دردال بے تواریناں نپس اچ گلگر ء کش ایت

محبن نالگ مکش افارگاں آدم
تئی پیرک گله ء نان ء چہ حوض ء کوثر ء کش ایت

آروچ ۽ یات پکن کہ منا چوں شکار کت ٿئے
زلفانائی دام کرت گرفتار منا کت ٿئے

خالان ۽ چینک روئیں دیدگ تیر کت انت
چینک ۽ په درشتون تو اوار منا کت ٿئے

بے رحم تو مبو مکن تو چشی شکار
رحمت بدانست خدا تو دل آزار منا کت ٿئے

تو عاشق مه کش وئی نام ۽ بد مکن
قربان په تو به بیس تو گنہگار منا کت ٿئے

نیست انت گلگ تئی جتائی عذاب دنت
پرمات ۽ نالگ ۽ او خطا کار منا کت ٿئے

آدم پکش تو درد محبن دم مکن گلگ
کر تئے اگر گلگ تو سزا وار منا کت ٿئے

نہ من تنہا پریشاناں پے عشق ؎ کوچک ؎ ترا
دگہ بازمست ؎ بے سارانت چومست ؎ درپہ درچراں

مکش عشق ؎ گرفتار ؎ ترا حال ؎ حبر نیست انت
محجن تژن ؎ تو مستاناں کہ آمرد ؎ بہادران

نہ دنیاۓ طلب گار انت نہ عقبی حبردار انت
نہ عاشق دولت ؎ لوثت نہ عاشق ؎ طلب زراں

نہ ترس انت دوزک ؎ آچ ؎ نہ حورانی گورا چارنٹ
ولی معشوق ؎ دیدار ؎ پھ خوار ؎ در په در تراں

محرار اش تو پہ نازانی چہ زانت ؎ گوستگ انت بزراء
اگر عقل ؎ جنے فکر ؎ بزاں کہ مین بنت سراں

برو آدم مکش راز ؎ کہ عشق ؎ نور حقائی
نصیب ؎ سرانی بیت کہ آگنگ انت ؎ آکرڑاں

شپی جانل منا مهمان کنت انت
وئی دُریں دپ ئے قربان کنت انت

زهیرواریں دل ئے ٹپاناں منی گال
گوں پلیں حندگاں درمان کنت انت

شپی شپ لیلته القدر برات انت
کہ قسمت گوں گل ئے ہمزان کنت انت

شىڭ دوست كور دپ ئې پىير ئە مقام ئ
هاماڭە مشكلاں آسان كنـت انت

جـتـائـى شـپـاـن دـوـسـت يـات كـارـيـت
منـى حـال ئـە سـرـا اـرـمـان كـنـت اـنت

شـتـنـمـن ھـوتـى دـوـسـت ئـە مـنـا گـشتـت
بـيـا ھـرـدـيـس تـرا اوـمـان كـنـت اـنت

گـوـنـ حـقـائـى بـيـا آـدـمـ تـئـ دـوـسـتـتـ
تـرا دـسـتـاـن وـتـى زـرـشـان كـنـت اـنت

تذبح ۽ کشیں من شپاں زوان ۽ منی تئی نام کیت
وہ دیکھ تئی نام ۽ گریں تھلیں دپ ۽ چون تام کیت

ہرچی کہ جلیں من دل ۽ دل جلگ ۽ حدا نہ انت
قہریں زمستانی شپاں نے واب نے آرام کیت

او دل خیالاں گوں مه کپ فکر ۽ سر ۽ سوجاں مرد
من پہ او میتاں زند گوں زانیں گل ۽ پیگام کیت

ہر دینکہ بیت اچمن جتنا آشپ چو سال ۽ دراج بیت
آشپ کہ مندیں تئی گوراء یک ساعت ۽ گور بام کیت

دوست گوں کہیسی ملگاں واتر پکنٹ گل ۽ منی
شہسمیں چراگے روک بیت لوگ ۽ منی اندام کیت

آدم گوں حقائی برو مجنون ۽ راہبند ۽ بچار
لیلی ۽ پیم ۽ دُر دپ ۽ نام ۽ دوباری لام کیت

وہدے کہ رنجی گرچھو ۽ ہر دینکہ بشکنندی گلے
قد ۽ پ سر ۽ سمبلے تران ۽ پ باگ ۽ بلبلے

دوست اچ کل ۽ تازگ ترانات اچ سمبلا بارگ ترانات
اچ بلبل ۽ چا بک ترانات دوست ہور ۽ نقشیں پاز لے

مود ڪنلیں چم گجليں لنٹ سہر ۽ دنناں چوڑلیں
رک ململیں دپ شکلیں دوست کرمگانی شاٹلے

لڈی چو کبگ ۽ نگوری ملی چو سنتید ۽ کوہسری
گلڊ ۽ بہاران ۽ چری دوست سرد ۽ راستیں شاہے

گشتگ شپی چوش دلبر ۽ دوستے من ۽ ہست انت دگه
آدم پ حقائی در ۽ ہر شپ بمحب یک باگلے

منی موجیں دل ء دردار پدا آگاز کتگ مرچی
منی دمبرتگیں ڈیل ء پدا جماز کتگ مرچی

منا بانگواہا کوکار ء چہ واب ء جہہ جنائینت
منا آ جنگل ء مُرگاں پدا آواز کتگ مرچی

منی دوست احتگ ات واب ء منا ڈجی داتگ ات
ہما واب گر ء داراں من ء ناساز کتگ مرچی

منا گشته منی دردار پہ آسردان گوازین ء
منا دوست ء ہدایاتاں پدا سرباز کتگ مرچی

برو آدم مکش آه ء گوں حقائی بہ نند ساہ ء
ترا دوست ء وقی ڈاہ ء پدا ہمراز کتگ مرچی

گوں گل ء مهراں سر بروت سودا گران نہ انت
دوست بیت پہ من زندگی ہچبر جوان نہ انت

تو بہ بئے ساڑی دوزخ ء آس و ت سرد بیت
بے تئی دیم ء جنت ء دل چج مان نہ انت

تو بہ بئے ہمزان نان جو سے پمپن پینگ انت
کچلنٹ حلوا تو مہ بئے نوش جان نہ انت

تو بہ بئے زیر ء ڈنگریں کوہاں باگ بیت
باگ بازاراں گوں مہ بئے شہر ستاں نہ انت

جنت ء حوراں آدم ترا کشت گله ء
نوں پہ حقائی ساہ بروت زانیں زیان نہ انت

تو کجائے بیا پدا چماں وئی داریں ترا
بیا کہ گلیں متایاں من ندرکنیں پرتی سراء

تو شے دیر بوت ترا پرچہ نیائے تو پدا
تئی چراغ جاہ پُلتا بیا تو پچاریں کچڑاء

بشن بن کاہ منتگ انت نوک نوں بھاراں سرجتگ
پل کتگ مئے پل بھاراں رنگ په رنگ تئی نگوراء

تو وئی شاگیں گدان دور برگتگ کندال گش اتگ
تئی چراغ جاہ خالی انت بیا بند توکل ٿا کاپراء

پانگ انت آدم تئی پل نیلیست مال به کچڑاء
بیا کہ بیا سیر به بیت میش تئی کھیر ٿا شنگراء

گشت دائم منا مردم که باز گریین تئی گال انت
دل ئاس ء منی سہر بوتگ درکرتگیں حال انت

وئی قوم ئ نالگ وئی حاک ئ دل ئ دارگ
گشت جرم او دانگ مه گش آاشتونا گال انت

په سانگ زندمنی گوست ئ زبان گوں چیلک ئ بست ئ
مروپی دل شنگ گشین هرپی که او بال انت

بہ ڈکپیش نہ بنت ڈلگ بجلنش نہ بنت جلگ
ولنت اچ روتنگان سستگ مه گش پاس نوں مه سال آنت

په زرا مسٹراں ننگ وطن زانیں بہا کرتگ
په بزریں ماڑیاں عیشی سروگ گندیں گل بال انت

چے ملک نام ء ناموس ء سروگ راج ء فراموش انت
نچار انت حالت ء را راج ء که آچو خوار جنجال انت

وطن پادمال ظلمانی لگتاں شنگ شانگ کرتة
پر غلی درتگ ڈیہہ ء مگر گوما ہما چال انت

برے پروش انت بلوچاناں گشت پچ جاگہ ء بہربیت
برے بندانت ولی دمب گشت یک جاشمے مال انت

پہ مکر ء حیله بازی ء برے پیم ء بلوچاناں
چو جوریں دشمن ء پیم ء گشتنے زانہ اے بقال انت

ہپوک ء پیم ء پہ چار انت بلوچ ء را به بیت ہرجاہ
ولی اچ وعدہ ء قول ء یقین زانتوں کہ بے حال انت

په بزاںی بست اش وتنی دامن بلئے نوں دشمن ۽ پیم ۽
جنت حق ۽ بلوچانی وزیر اش منے وتنی سیال انت

عجب آجوئی ۽ پیم ۽ جنت ۽ گرڈیوگ ۽ نیلنت
نه اچ ما جست بیت حال ۽ کہ په جست ۽ شمنے سوال انت

بلوچ ۽ مسٹر ۽ واجہ گنشت ما لیدران راج ۽
حقیقت آ وت انت دشمن بدی ۽ اصل بندال انت

پکن روچ منے شپاں خالق کہ گاریں راه ۽ پکن روشن
بروت آدم ہما راه ۽ کہ حقائی دل ۽ حال انت

لَهُمْ

یارب کریمیں کردگار

یارب کریمیں کردگار
 ساہ زندگ انت اچ تو ہزار
 روزی دیوکء مور ۽ مار
 تئی بادشاہی برقرار
 تو مالک ۽ تئی اختیار
 کسے نہ انت گوں تو اوار

تو جوڑ کتگ نقش ۽ نگار
 دریائے ناپیدیں کنار
 بزریں ہشیمیں کوہ سار
 پزاہیں زمین پہ ملگزار

رنگ رنگ پیم پیمیں کشار
 ڈول ڈول ن زبوئیں بہار
 دڑچکانی انبوئیں قطار
 نیوگ تو جوڑ کت صد ہزار
 وڈ بوہیں پل شریں گدار
 شررنگیں باگ ن درچک ن دار
 جو ن تچوکیں آب شار
 مرگانی ہر پیمیں توار
 کوہانی آپانی شکار
 تڑندین ن زوراکیں نہار
 پزاہیں ن پُر شابیں ڈگار
 بزریں ن بے راہیں حصار
 چنگ جمولیں دڑچک ن دار
 چوں پھ قطار انت زیب دار
 توکہ گشے بنت کار بار

ہر چیز پہ تئی حکم ۽ تیار
 باز جوڑ کتگ تو تاج دار
 باز کتگ تو بڑھ کار
 باز ۽ را داتگ تاج سرا
 باز ۽ را کرتگ جان درا
 باز ۽ را داتگ ہار گورا
 باز ۽ را گلڈ نیست من سرا
 باز ۽ را سوار کرت موڑرا
 باز مشکلنٹ سوار بیت حرای
 باز ۽ را داتگ تو جہاز
 باز ۽ را بڈا دات گواز
 تئی گنج ۽ دولت بے شمار
 پر تئی تب ۽ بنت کار بار

کسے ء را نیست انت اختیار

تو بہر کتگ قسمت پہ وار

باز ء را کرتے واجہ کار

باز ء را کرتے خوار غ زار

کسے نہ کنت انت ڈاہ شور

کسے ء را نیست انت گوں تو زور

اش تو ورانت گل کر غ کور

رودینگ آنت تو مار غ مور

یا رب تی پزاہیں جہان

آشوب کتگ گیش گمراہ

ہر دو جہان بنت برقرار

حقائی بات انت سازگار

چونیں حالتے یا باری

چونیں حالتے یا باری
 نرته مسٹراں خداری
 لوٹاں تی درا بئیت وہاری
 برترین بکن درد داری
 بزرگر کار کنت پخواری
 حاکاں بد کنت صدواری
 واجہ گلہاں نزآری
 بزرگر چو گنوک ۽ چاری
 شوانگ کوه سر ۽ شوتاری
 سرد ۽ گرمیاں شیواری
 میش ۽ بزرگلان گیواری
 آرام نہ کنت پچ داری
 واجہ پیگ وارت شاکاری
 شوانگ لنگڑ ۽ لولاری

گوک	غورمان	چارینی	گوزر	غ	غورمان
شیر	بستگاں	بادینی	شیر	غ	بستگاں
منتی	روگناں	گیشنسی	منتی	غ	روگناں
کاریت	واجہان	میسچینی	کاریت	غ	واجہان
شیر	روگناں	پنڈینی	شیر	غ	روگناں
واجہ	گلاں	رودینی	واجہ	غ	گلاں
گوہاں	تاب	وارت	گوازینی	غ	تاب
میریں	واجہ	نازینی	میریں	غ	نازینی

بگ	جت	اشتران	تیماری	بگ	جت	اشتران	تیماری
لطفیت	لیڑواں	سینگاری	لطفیت	لیڑواں	سینگاری	لطفیت	لیڑواں
راہ	منزلالاں	نزاںی	راہ	منزلالاں	نزاںی	راہ	منزلالاں
زراں	چنج	کنت	کاری	زراں	چنج	کنت	کاری
واجہ	بارت	گس	اس	واجہ	بارت	گس	اس
بگ	جت	گژنگ	انت	بگ	جت	گژنگ	انت
			کوکاری				کوکاری

نوکر واجہ ئے کاران آت
 سُھب ئے بیگہاں چاران آت
 چست ئے ایر کنت باران آت
 ائید چو ہورے ئے گواران آت

زراں مجھ کنت ساراناں
 بارتے واجہ پ ساماناں
 واجہ عیش کنت جوان جواناناں
 نوکر کیل کنت دنت ارساناں

اے منے واجہانی کار آنت
 ذرماں ش سر ئے سربار آنت
 گنج ئے دولتی سیاہ مار آنت
 بالی موٹلاں آ سوار آنت
 ہر سال آ چدا ٹوکار آنت
 شہر ئے لندن ئے شوتار آنت
 ناچ ئے مخفلاء چار آنت
 لکھان ئے ہمود گوار آنت

بنگان ء آ شراباں نوش آنت
 چرس ء کشگاں بے ہوش آنت
 پچاں عدلسانی مان پوش آنت
 ناج ء مجلساں دل گوش آنت
 ملک ء خدمت ء سرین پروش آنت
 قوم اش ہرکسی پادموش آنت

افسوز ء منا ارمان انت
 راج چو گرلنگ ء بے نان انت
 ڈگال ء وطن طوفان آنت
 واجہ لندن ء میدان آنت

ہرسال اچ شدا چندے کس
 بے موت ء مرانت آ بے وس
 پوش ء تو حرید ء علس
 جاگہ گردگے تئی پیرس

سُردار نوَاب میراں
 ملک پُرشتیگیں شہتیراں
 راج دشمنیں گھنگیراں

راج منے لنگڑ دل وار انت
 زنداءِ قوم وئی بے زار انت
 پاد اش پرشتگ انت لاقار انت
 پٹاں کپتگ انت بیمار انت

بودان اش شما وت نوش ات
 ہر روچ چو بُزاء شیر دوش ات
 گژن آ مرانت چک پروش ات
 پرچا چو شما بے ہوش ات

دان اش گل شمنے ہمبار آ
 پچجار اش کن آنت بار بار آ
 پرسائش گرات بیگار آ
 لوٹ ات روشاں پ کار آ

نوں کہ کپتگ انت آگار ء
سوار آت مولٹاں بے سار ء

افسوز پر شمئے ایمان ء
نند آنت چوں شما دیوان ء
گرد آت حلقواں بے مان ء
راج ء را دیئے ات طوفان ء

تریینت دلاني میل ء
بلت حلقوانی سیل ء
قومانی تھا بے پیل ء
گردان بیت وتنی جرنیل ء

حقانی مکن قیل ء قال
آدم گشتگ انت حقین گال
نوں وتن جوڑ بنت ماہ ء سال
میراناں کپ ایت وتن جخال

پدا ساٹارتہ میشان پہ اویت ؎ بہارانی

پدا ساٹارتہ میشان پہ اویت ؎ بہارانی
 پدا کاہ رستگ انت سیرکیں شم ء پڑاہیں ڈگارانی
 پدا سرکشگ پلان اے کوہ ء دڑچک دارانی
 پدا گورنگ جتگ پیلوشگیں پلاں لورانی
 پدا منے کوچگاں رستگ وتن گلیسو کشارانی
 پدا ہوشگ کتگ بندان گیاہیں ملگزارانی
 پدا مے جملان زرتگ قسم کوہ ء اگارانی
 پدا سرگپتگ انت پانگ وتن لج ء میارانی
 پدا سرسستگ انت پاچن ہما گٹ ء تلارانی
 پدا برستگ انت ورنا شمے سینبل ء شکارانی
 پدا ہیر آب جتگ بور پہ مہمیزان سوارانی
 پدا قید سستہ زرمشت ؎ شمے شہمیں سگارانی

پدا یات بوٽگ انت زہیر وک وقت مات ء گوہارانی
 پدا امیت کتگ ڈیہہ ء شنے گوانک ء توارانی
 پدا منے کور دپاں سوچنت کدھ بوج پتارانی
 پدا جسکینتگ انت شہ بند هما برزیں حصارانی
 پدا سرپ بستگیں مردی رد بند قطارانی
 پدا اچ پب ء میرگٹ ء توار انت نر مزارانی
 پدا گوں پا ہوئے لوپ ء شت انت سر سر مچارانی
 گشیت آدم گوں حقائی بلوج ندر بنت بٹے خانی

اے پرنگی ۽ پیشتری کاردار

اے پرنگی ۽ پیشتری کاردار
 نام پرنگی ۽ کرتت انت سردار
 ملک ۽ راج ۽ دشمن ۽ سیاہ مار
 اے نہ انت هچھر راجانی درد وار

شت که سرداری بوتنت نوں لیڈر
 اختن راجانی پتران شرشر
 گشت اش کوہاں پیم کن آنت سنگر
 جنگ کن آنت اما بئیں شمنے ره بر

بیا ات اچ ملک ۽ کشن سرکار ۽
 نیلیں وتي ڏیپه شویں گرکار ۽
 گربگا گوشت ات انچو مشکار ۽
 ماکتگ توبہ اچ بدیں کار ۽

سردار پوش آت لیڈری جاگ
پیشی ء پاشینت نوں ور آنت ہاگ
سردار برے چھمہے حیلہے سازیت
مہر کنت راج ء ہر رونچ جمازیت

پیش ء سردار آت نوں بیت لیڈر
اوٹاں لوٹیت ء مارا کنت بے در

وہدے بہ کوہاں مار ء لاگینت
ونختے رُنگ راہاں راج ء تاچینت

وہدے مان تر ء وہدے کنت رنگان
وہدے پلائینت انت مارا گوں ڈنگان

گوما سرکار ء ووت کننت بدخواہ
اودا سرکار ء آدمینت ووت ڈاہ

انگور ء جان ء وٽ دینت تیر ء
 آنگر سرکار ء گوں درانت شیر ء

ہر کس مه بیت باگی آر ء جنا نئینت
 باگی نیں براساں گوما مرٹ ء نیشنست
 اے نہ انت راج ء ہمڈین سردار
 اے پرنگیاں کرتگ انت مُردار

راجاں پیش جوڑ کرتت کہ سرداری
 ہست ات گوما سرداراں شرف داری

مرگ ء اچ راج ء پیشتر ء مرت انت
 سردار راجانی بلاہ زُرتنت

راج په سردار ء سردار په راج ء
 انچو دل خواہ ات راج ء گشت واجہ

راج ء وئی سردار ء قسم وارت آت
 سردار راج ء دل و ت نزآرت ات

سردار ہما راجانا پے پیم دوست آت
 راج ء را سردار ء مدام اوست ات

راج ء سردار پاگ سر ء بست ات
 سردار پے راج ء اچ سر ء گوست ات
 نوں نہ انت سردار اے مداری انت
 اے ملام خور آنت راه گداری انت

اے پرنگی ء بوتت انت ڈاہی
 وارت پگار ایشان زرش بدراہی

پیش ء سردار آت بوت نوں جون وار
 آدم حقانی گُشتیناں گوش دار

من بزگول کار ئەکنین

من بزگول کار ئەکنین
 من کار ئۇ کردار ئەکنین
 سیاپیں شپاں سار ئەکنین
 رۇمپىں ئۇ الگار ئەکنین
 حاکاں گر ئۇ دار ئەکنین
 من گوک ئەلنگار ئەکنین
 آواچ ئۇ بېگار ئەکنین
 من بۇندۇق من دار ئەکنین
 حشک کار ئەنمب کار ئەکنین
 ڈی بند گیوار ئەکنین
 من پۇل ئە دیوار ئەکنین
 گورتىچ ئۇ زربار ئەکنین

گوکاں من تیار ئے کنیں
 من پل ئے سینگار ئے کنیں
 چاردست ئے رہوار ئے کنیں
 بندال نمہ دار ئے کنیں
 من گوانک ئے کوکار ئے کنیں
 من زیر ئے شوتار ئے کنیں
 من آه ئے افار ئے کنیں
 گرژن ئے چې گین سار ئے کنیں
 جان ئے وتی خوار ئے کنیں
 جوہان قطار ئے کنیں
 من ساپ ئے پلگار ئے کنیں
 تئی اشتراں بار ئے کنیں
 پر تو من ھمبار ئے کنیں
 پر تو من روزگار ئے کنیں
 نام ئے تئی وازدار ئے کنیں

من بستگ انت سیرکنیں ڈگار
 من پژوشتگ انت ترندیں تلار
 من تراشتگ آنت کوه ئا اگار
 من گوھتگ آنت کل بند ئا دار
 من کہن جو ئا کرت انت تیار
 بندانال من کرتگ قطار
 کوران چہ آرت ئا پتار
 پادمال کت آنت من مور ئا مار
 آپ کرتگ من بندال سوار
 حاک مان کت انت زبریں زوار
 من گوک ئا توم ئا ذمه وار
 من سبزکت آنت پلیں کشار
 دریچ کشتگ انت من بے شمار
 جوڑ کرتگ انت من ملگزار
 من پانگ ئا من پھرہ دار
 آپ داتگ انت من دریچ ئا دار
 من همرد ئا کرت انت هزار

لمبو ۽ انگور ۽ انار

من جوڑ کت آنت پلپیں بہار

من کرتگ آنت پرتو تیار

من بزرگ ۽ تو واجہ کار

انگت کننے دیم ۽ تھار

پر تو چ ۽ تاگ کنیں

ڈن ۽ ڈلاں باگ کنیں

آین ۽ حرماغ کنیں

دانال شپ ۽ زاگ کنیں

من واس ۽ جوپاگ کنیں

ریشم ترا په پاگ کنیں

واب جاہ تی ۽ شاگ کنیں

وت بندر ۽ راگ کنیں

نیست آنت منا چ ڦ مان گور ۽

من سردر ۽ من جان در ۽

وٽ نشٽگوں روچ ۽ سر ۽
 پر تو من بندیں کاپر ۽
 روپے تو کائے چکر ۽
 گوں جیپ ۽ سیاہیں موڑر ۽
 کیٹ لک ۽ بیوک ۽ قیصر ۽
 روچ پچ ملگیت واجہ تر ۽
 حقائی گشت آدم تر ۽
 واب ۽ تو پاد کن بزرگر ۽
 وٽ بوارت وٽی کار ۽ بر ۽
 حاک ۽ مه دنت نوں کس سر ۽

بیا او بیا منی ساہ ۽ جان

بیا او بیا منی ساہ ۽ جان
 پر تو سر کنگ من قربان
 وہدے تو کنه گوں من تران
 مشکل بنت منی وت آسان
 گران انت که بہے تو نگران
 من چوں گار بیں تئی دردان

بیا که دل منی چوں گار انت
 دوستی من سرا تئی سوار انت
 پر تو دل منی درد وار انت
 سرتئی نذری ۽ گیرینک انت
 دل تئی پلو ۽ بندوک انت
 آپے ماں دل ۽ چوروک انت

دوری تئی دل ء سوچوک انت
 دائم تو بے وش ء شات
 پر تو سرمنی بات خیرات
 آدم دل ترا زائیں دات
 حقائی گشیت دوست بیایات

مرچاں چوں جہاں تامور انت

مرچاں چوں جہاں تامور انت
 ڈنگ ء ظالمانی زور انت
 کنڈ کنڈ ء جہانے شور انت
 حاکم بیرگ ء کمزور انت

ڈنگ نوں پانگ انت راہانی
 گرک نوں شوانگ انت میشانی
 ظالم راہبر انت راجانی
 زوراک نوں کنٹ دیم پانی

تو پک داتگ انت ڈنگان ء
 راہ گیر انت جن انت راجان ء
 ہر کس کہ پہ کنٹ اے تران ء
 بُرانت اچ دپائے زوان ء

ڈیہہ منئے چو شنگ ویران انت
 حاکم بیرگیں نادان انت
 ڈنگ منئے عزت ء دیمپان انت
 گرکاں گوں رمگ شیوان انت

ڈیہہ ء را کتگ ایشاں تنگ
 خلق ء درشت آنت نگدیں گونگ
 پش کپت انت ادا کور ء لنگ
 بے حیائیں لگور ء بے ننگ

ملک ء در شنگ چو زانگ
 ڈنگ نوں چون بیت منئے پانگ
 اچ گرک بے بیت دل مانگ
 میشانی بے بیت گرک شوانگ

پیش ء کئے پل ات راج ء مال
 یات انت و ت من ء پیشی گال
 نوں چون ایش بنت امے سیال

ڈیہہ ء کت ات ایشاں گار
 راج ء کت ات ایشاں خوار
 نوں کہ جوڑ بہ بنت اے سرکار
 پکما پاہو ء لاپ ء دار

حقائی بہ بو تو خاموش
 آدم وارت چھے مرداں پروش
 خلقت و ت کن انت عقل ء ہوش
 راج منے و ت پہ کنت انت دلگوش

ڈُگالِ سال (۱۹۷۰)

پور تیر نہ بند نہ زال ء
آبادی نہ کرت اے سال ء

بے واک بوت سہیل گوں نپت ء
بسام اچ مردیاں کپت ء

بندی جمر کیت انت گوات
گرندیت نہ ریچیت برسات
کوڈال بزرگاں منے دور دات
آمین ء شت آنت زرت اش پات

سہرو کشتنگیں ٹال ٹال آنت
گوک منے لاگر نہ بدحال انت

دھقان نوں بروت بندال انت
پھواں بیرگ ء جنجوال انت

اے سال ء لگور آنت دہقان
 گوک ء گورتگ اش کرتگ زیان
 ماش ء سہرو ء کاہ ء دان
 اے سالی نہ بوت انت کس جوہان

بے واک آنت ملوکیں مال دار
 نوزڑونکاں کپتگ آنت منئے سہدار
 شوانگ گیشتر ء بوت بیوار
 ہوڑی یے وتنی کرتگ گار

پاری سال پے چیم سر نیاز آت
 کوہ ء کوچگاں کاہ باز ات
 چڈ ء سامو ء گوماز آت
 مالانی گور ہمباز ات

پراہیں کچگاں نمب کار آت
 گوک ء بزرگانی وار ات

سالانی چراغ پوتار ات
شیر بستگ پدا سمبار ات

پاری سال چه پیم آباد ات
ہرجا بزرگانی نیاد ات
دھقان کوچگ ء دل شاد ات
مال دار کوه سر ء آزاد ات

ڈکال اچ پدا پرترات
قسمت منے پدائی چڑات
ہمبار ما وئی پیش کرات
اٹکل اچ سرا منے پرات

گوکان وارتگ ات ملک ء دان
پرشتگ واجہ ء بُرزیں شان

ہر روچ درد وارت نون دھقان
پھوال نہ وارت سیر ء نان

دھقان نوں پکنت دان ۽ وام
 پہوال نوں پکنت میشان شام
 ڏکال ۽ دپ ۽ برگ تام
 واجہ تو پکن وت وڈنام

شش سال ساری ۽ بوت خواری
 پاری بوگت ات درد واری
 اے سال ۽ پدا چم داری
 ڏکالے پدا اتنک باری

ہشکاونگ مدام ۽ خوار انت
 ہور ۽ جمبر ۽ چمدار انت
 ہر دیں ہور بیت سردار انت
 لے ہور ۽ زمیندار خوار انت

آدم طیکم ۽ برداں بیار
 حقانی پکنت کہنے تیار
 آپ ۽ را پکنت ملک ۽ سوار
 کارکن مردمائی وت پیش دار

یک شپے احت ات عشق انا گاہ ؎

یک شپے احت ات عشق انا گاہ ؎
 گشت بیا پیش داریں ترا راه ؎
 تو برو معشوق ؎ وئی جاہ ؎
 روک بیت آچو چاردھی ماه ؎

وت ترا من چو ساوڑ ؎ نود ؎
 پیش داریں تر عاشق ؎ دود ؎
 صبر مکن اشتاپی برو اود ؎
 پچ مه ترس اچ جانی ؎ جود ؎

صبر مکن اشاپی منی کار انت
 اشتاپ چه صبر ؎ مرکب ؎ سوار انت
 صبر پکشت ہر کس آبزاں گار انت
 صبر و ت اشتاپ ؎ دائم چم دار انت

صبر لگور انت اشتاپی شیر انت
 اشتاپ کنت زوت صبر ء کار دیر انت
 مراد اشتاپے تہا چیر انت
 عاشق اگر اشتاپی مکنت ایر انت

صبر کنوک دائم خوار ء حیران انت
 اشتاپ په هر کار ء مزن شان انت
 عاشق که اشتاپی پکنست جوان انت
 صد مراد اشتاپ ء تہا مان انت

صبر مصیبت ء باید انت مرد ء
 اشتاپ وت دارو انت ہمک درد ء
 صبر وت کشوک انت آه ء آسرد ء
 اشتاپ بازو انت مرد شب گرد ء

اے سبق عشق ء داتگ ات دوشی
 پنٹ فرمان کرتگ ات چوشی

گشته گوں عقل ء تو مه بو گوشی
عقل لگورے وت تئی دل ء پروشی

عقل پدا صبر ء پلو ء احت ء
گشته گوں اشتاپ ء محن تحت ؋

تو مرد عشق ؇ گوشتگیں راه ؋
دیم دنت عشق ؇ دور بُنیں چاہ ؋

عشق ترا دوریں منزالاں بوجیت
عشق ؇ دیم ؇ سیاہی ؇ لوجیت

تو مه زور عشقے بازی ن پنٹ ؋
اے سبق تو اچ دشمن ؇ ونٹ ؋

اچ تھار ماہ ؇ سردیاں پھریز
منزالاں بونج ن رہسراں برخیز

اشتاپ یک شیطانے دلالت ء
صبر قرآن وان ء نیکیں عادت ء

عشق ؎ پ بے عقلی ترا گشت ؎
تو مرد عشق ؎ کوچگ ؎ دشت ؎

باز تئی پیمیں مردمے رد دات
عشق ؎ بہ دریا ؎ دور دات

صبر پہ ہر کار فہم انسان انت
اشتاپ درانت کہ فعل شیطان انت

من دل ؎ گُشتن گوچنی ہنچنست
عقل منی دوستین راہ ؎ سرپنچنست

عقل ؎ وئی زانگ بازی ؎ نازینت
زند ؎ من جوانیں منزل ؎ گوازینت

مطلبیوں حاصل پچ نہ بوت مرداں
منتوں گوں ارمان دل ء درداں

نا امیت بوتوں من اپے راه ء
بستوں نوں عشق ء را وی ساہ ء

عشق ء چو شہباز ء منا رُپت ء
مطلوب ء جاہ ء یک شپ ء برت ء

عشق مدام دراجیں منزلاب بریت انت
عقل لگورنشت ء من گس ؋ گریت انت

عشق په ہر کار ایر پکنست گام ء
زوت چاشینست آنیوگ ء تام

عشق نہ ترسیت اچ پڑاں پراپیں
چم جنت نے کہ اچ شپاں سیاپیں

نے پلنگانی گرگاں ٹرستیت
نے کہ اچ دوست ء دشمن ء پرسیت

عقل وئی ہر کارا دل ء چاریت
فکر کنت دا گم گر کنت ساریت

عقل شپاں سیاہیں کور بیت نندیت
عشق تھار ماہ ء را سراں گندیت

عقل تاں صد سال ء بروت جاہ یے
عشق روت زوت زوت پہ انا گاہ یے

عقل کنت صبر عشق کنت اشتاپ
عشق تھار ماہ ء جوڑ کنت مہتاب

عشق ء نوں حقائی ترا زرتة
آدم وئی دست پہ گلہ ء برته

روچ برا ندنت کشیت لوار

روچ برا ندنت کشیت لوار
 پیلوشتگ انت کل دڙچڪ ئه دار
 حشك انت ڏگار نیست اش کشار
 گیمرتگ انت سبزیں بهار
 دنر ئه مُجاں کرتگ غبار
 چو تینی ئه گرم بوت ڏگار
 کلیں جہان بوت بے توار
 شاپین گوں جنجشا اوار
 کونڈ آنت نه کت سیل ئه شکار
 منے ساربان بوت بے میار
 کے کاروان ئه کنت مهار
 کنت بوتگ آنت شہمیں سگار
 زنگ کپتگ آنت کارچ ئه کٹار
 لاری ئه چمک ئه دوکار

مورکپتگ آنت دیم اش تھار
 دمب بوتگ آنت بزریں حصار
 شیران چدا کرتگ فرار
 مرداں گوں نامردان اوار
 کرتگ ہے قول قرار
 سال ء گراں سے سد ہزار
 چیزے گراں جوانیں ڈگار
 پہ ووت کناں باگ ٹکشار
 من چون کناں سیپنل ٹکشار
 یل کہ بروت ننگ ٹکشار
 ملک برگ اش مار ء پے کار

ملک ٹک پہ زور ما مستران
 لہتن وزیر ٹک افسران
 قوم ٹک بلوق ٹک لیدران
 چیزے گچینی ممبران
 دون یونٹ ٹک بودان دراں

ری پلک ء چیر ء سراں
 سوار انت جوانیں موڑاں
 کیٹ لک ء بیوک ء قیصران
 شہد ء شراباں وت وراں
 دل پُر بیت گور په گوراں
 ننگ ء چے عیش منے شتران
 راج ء چے زرے گھتران
 بل کہ بروت ننگ ء معیار
 مارا گئے راج ء پے کار

سوار انت جہاز ء موڑلان
 نند انت امیر وت ہوڑلان
 چار انت کھیبھی چوڑلان
 پانا ورانت گوں پوپلان
 عشق ء کننت گوں حمبلاں
 ہمزان بنت گوں ہم دلاں
 بل کہ بروت ننگ ء معیار

مار گے ڈیہہ ۽ پے کار
 قوم ۽ ملوکیں کار دار
 چوں بے میار بوت انت پچار
 ملک داتگ اش لوٹنٹ پگار
 گینی نوٹ ۽ ڪلدار
 بلاں ۽ چیکانی هزار
 ہروچ دل ۽ بنت اش شمار
 اے ننگ ناموس میار
 بوت انت پمن چو زہر مار
 زانیں کہ اے جور ۽ دپار
 آخر نداریت اعتبار
 مزدور خوار ۽ بزہ کار
 یک جاگہ بندنٹ اے قطار
 اے میر ۽ اے منے سرمایہ دار
 کوئر ہار کنت اے بنت پتار

دوشی منی ڈیل ۽ سرءَ

دوشی منی ڈیل ۽ سرءَ
 اهت انت خیال اچ ہرگوارءَ
 زید ۽ غمانی جمڙاں
 بستگ چو سیاپیں کوکراں

پرچھے منئے ڈیبھ ۽ سربراہ ء
 بوت انت لگور کل یکبرءَ
 ملک اش په زر ۽ خاطرءَ
 داتگ ۽ سر کرتگ درءَ

من گوں گماں بوتوں دوچار
 ناگاہ چه غیب ء بوت توار
 بیا او بلوج پاداں بدراں
 ارساں دوئیں چڻاں مه گوار

دیم ء پکش نام ء در آر
 هر روح پما مرداں بہ چار
 صد لک شمے ہست انت شمار
 اچ سندھ ء ہند ء قندہار

ایران تا ملکء زنگبار
 ہرپھی بلوچ ات بت اوار
 آزاد بیت گنجین دیار
 شیرانی پزاہیں ملگزار

بیا ات بلوچاں شور کن ات
 نگ ء میاراں گور کن ات
 جمهور ء آپ ء دور کن ات
 وردء دپ ء اش جور کن ات

آدم تو زانے ماہ ء سال
 حقائی دیم دئے تو حوال
 ملکان تمایں کن ٹپاں
 معلوم بنت راجے خیال

په خیراتی ملوٹ داداء پکن ہمت چوفرہاداء

په خیراتی ملوٹ داداء پکن ہمت چوفرہاداء
پسند تو بستگیں ساداء بلوج بزگ مبو پاداء

پکن نوں تو کلے شیری مکن تو سُک سُک دیری
بلوٹ حقاء مکن دیری بلوج مردگ مبو پاداء

په شان بیا به بو زندگ مه بو تو خوار ۽ شرمندگ
نه لوڑیت چرگاء گندگ بلوج غیرت پکن پاداء

سگار قید انت و تی میان ۽ کیمیت سجنست په صد شان ۽
تنپنگ کنت ھکلے تران ۽ بلوج برکت پکن پاداء

تئی کوه چیدگ ۽ جنگ جاہ توار آنت او یلیں واجہ
پکن یکجاہ و تی راج ۽ بلوج جوزگ پکن پاداء

تئي دشت کوچگ نھ صhra تئي شریں چنگل پھر اء
گشنت گوں غیرت نھ لھڑ اء بلوج جرت پکن پاد اء

شهید محابی آواز نصیر گشتگیں رازاں
بلوچاناں حیا بازاں بلوج توکل پکن پاد اء

بلوچ خان گشت په صدشان اء بلوج بندشت وئی میان اء
بہ بیت زندگ گوں ایمان اء بلوج جوزگ پکن پاد اء

بیا ات پرگل نھ شاد پسوجت نندگ نھ نیاد اء
مه ترس ات اچ وئی ساہ اء بلوج قوت پکن پاد اء

بیا آدم گوں حقانی کناں ما عہد پیانی
بلوچے باں دل نھ جانی بلوج طاقت پکن پاد اء

کدی کیت انت بلوج ء دُور ۽ باری

کدی کیت انت بلوج ء دُور ۽ باری
 کدی روت انت بلوج ء گڙن خواری
 کدی بیت که بلوج چمڻاں مداری
 کدی بیت انت بلوج قوم ء تیاری

کدی روت انت شمے بے روز گاری
 کدی کیت انت شمے آباد کاری
 کدی در روت شمے کوہاں فراری
 کدی بیا ات شما نندات په ساری
 کدی بیت گوں شما تیزیں سواری
 کدی گوں همسلاں بھر بیت اوواری
 کدی بَیت انت بلوج تئی شہسواری
 کدی آدم په حقانی بچاری
 کدی اچ ما جہاں دست ء بدباری

اوبلوچ بیچارگ مبو چماں تو مدار

اوبلوچ بیچارگ مبو چماں تو مدار
اچ بلوچانی گوستگیں کرداراں پچار

ملک پرنگی ء برگت ات کرت ات بے نوا
نیت ترا جاہ نے تئی درد ء را دوا

ڈیہہ تئی بُرت اش پیشتر ء ڈیہہ ء شمن ء
نوں تئی دینا وٹ کنٹ ہورتیں سوچن ء

گلز مین پراہنست نندگ ء جاگہ نیست ترا
آسمان بزر انت لگگ ء راہبند نیست ترا

چو پ آسرد کار پ اگار ء تی چون گوز آنت
نے کہ تئی حشکیں چارگ ء قسمت سوز بنت

سال ء ماه دڙاچ آنت روچ هر سال ء تو مرتع
بند وٽي ميان ء بدئ ارماناں برتع

قسمتء واهند بو وٽي دنيا ء تهـا
يا به هر پر تو زيات تر آنت موت اچ منت ء

داشـگ آنت چم تو مزن لاپـیں مستراں
چست بـنـت آ پـه ڏـيـهـه ء راجـانـي تو زـوـاـں

واجهـاـں زـرـت ء كـرـتـگـ اـشـ ڏـيـهـهـ ء رـاـ بـهـاـ
سوـارـ آـنـتـ بـالـيـگـاـ گـرـدـ آـنـتـ بـ ڏـيـهـاـ جـاـهـ پـهـ جـاـهـ

مير ء سـرـدارـاـاـ گـوـنـ مـزـنـ لاـپـيـںـ واـجـگـاـاـ
هـرـكـسـ ءـ زـرـتـگـ وـٽـيـ بـنـدـ كـرـتـگـ زـبـانـ

آـ كـنـ آـنـتـ عـيـشـ ءـ زـنـڈـ بـنـتـ گـامـيـشـ ءـ وـڑـ ءـ
آـ نـهـ گـنـدـنـتـ اـچـ پـداـ مـلـکـ ءـ گـلـ بـڑـ ءـ

میر ۽ سردار خان تماشاہی تھا
کپتگ انت سوچنت آ ادے راجی جیڑا

آ وقت عیش ۽ مول ۽ جہازاں سوار بنت
باغ ۽ ماڑی ۽ کرشی ۽ کونچاں پہ زرنٹ

آ کجا راج ۽ بزگ ۽ خواری ۽ مر انت
قوتے داراں نئے جن انت چمکش مر منٹ

داتگ اش ملک ۽ را اگر لوٹاں بندل ۽
سوار بنت گرد انت آ وقت شاہی مول ۽

نے شمنے مجلس وش بیت آ دان ۽ پچار
نے شمنے ڈیہہ اش وش کیت نے کہ اے ڈگار

گشتگ انت ملک ۽ چارتگ اش راج ۽ را کدی
کوہ ۽ دشائی حالت ۽ است اش سر پدی

کوہ نہ دشمنی گردگ ۽ چوفان ۽ کپنست
لوگ شما نندانت آشمنے دیم ۽ اپ جھینست

آ کدی گرد انت بزگیں راجانی جاہ
نے شمنے مرگ ۽ نے شمنے زند ۽ ہست متنا

گردگ ۽، جاگہ آوانی جوانیں یورپ انت
وپسگ ۽ جاگہ آوانی ماڑی نہ کوٹانی سرپ انت

خان نصیر خان ات احت شمے لوگانی دپ ۽
مجلس نہ کرت اش گوں شما روچان نہ شب ۽

نیت تگرد ۽ منے ٹپر نہ کونٹاں پتر ات
مرک نہ زند ۽ منے آشمنے ہر روق حاضر ات

یا خداداد کہ قید بند ۽ پر راضی ات
یا بلوق خان ات سردیگ آئی گوازی ات

نوں شما دل داشتگ پکے میریں منگھاں
آکن آنت کارے گلشت وئی عیشی بمحہگناں

چم شما داشتگ چاراٹ سردار ۽ سربرال
چم شمے کور آنت چار آت شما پیشی سنگراں

گرشا خون ۽ نمب کنت رنگی بیت ڈگار
زوت دینت پرچما سر سبزیں سگار

اے منی گالان بزور قاصد دیر مدار
برہمودا که منے بلوج نشگ دیم دار

درد کشیت اچ دل ۽ جو شینی پہار
پروشنگ کاری کر گلش بنداں گوں سہار

آدمی زہیران ۽ بہ بر آرا سرپکن
تو گبوش حقائی ترا دیم دات اے سخن

لعل ۽ یاقوت یا گشته ڏریں گوہرے

لعل ۽ یاقوت یا گشته ڏریں گوہرے
 لڻ گاں گبکے رستگیں بشی کوکرے
 دوست پری زاتے لال زلنجائی درورے
 جنٿی حورے یا گل اندامی هم سرے
 کاڻ خمار چمیں داگ دنت آس انگرے
 میتگے لاط انت آجنکانی گروه برے

دیم چو ماھ ء انگت اچ ماھ براہ تر انت
 چاردهی ماہے یا گشے روچ ۽ درورانت
 چم چو گل آهو گردن براہ تر انت
 بیک چو زیر تاب کتننت زنجیر ماپر انت
 قد ٻالاد آگل ۽ سرو ۽ همسر انت
 چو فلڪ ناز دل پما دوست ء انگر انت
 زلپ چو چیمار پوزماں دیم ء حنجیر انت

کاگدیں لنهان ء گل ء سرخی مشتگ انت
 دُر دپ ء دنناں اد ء گوہر کشگ انت
 چپتگ نارنجیں گوراں گروہگ نشگ انت
 جنٹے حور ء گوں گلیں دوست ء رشگ انت
 دست پاداناں و ت زباد مال ء ششتگ انت

طیطلی آسکی گردن گوں زیزیں ماپراں
 براہ دن چل نالی گلے نوک رو دیں گوران
 ہار بادام چوکی پروشنٹ سنگران
 سرمنی ندر بیت په گل ء کوشین زان سراں

نشگ انت شرنگ ء گور ء پلیں دز گوہار
 زیور ء سہتا نے گور ء گیجنت په قطار
 ماں سرا قید ء سنگر ء سہرا نی مهار
 ماں گور ء ہار نوہ تلین دوري ہنگ اوار
 منگلی دستانی کن انت مہرنگ ء توار
 لنکاں مندر یک گپتگ انت بوگ بوگ ء پچار

مارسرين پادينک انت گل ئپاداني ميار
کوش چکن کارين بوتگ انت مکران ئه تيار

نمھلے بوب ئه نشگ ئه شارے من سر ئه
موسم ئه گل کار کرگئىں کخوابے گور ئه
طاپچے ديم ئه نشگ ماں بزرىں گواٹ در ئه
گوانک جت دوست ئه ڈر دپ ئه آھو پیکر ئه
آگل انداي ھمسرو ماہ ئه درور ئه
گوں وتي خاصىں دائى ئه رازين نوکر ئه
تو برو بيار جلدی مني عاشق ئه گور ئه

عاشق انت بزگ پر مني دردار زريت
اچ مني ديم ئه دور به بيت زانىں که مریت
يا په بد حالى آ وتي پچاں ئه درريت
يا که چو مجنون در په در گردیت چرگیت

نے شپاں واب نے په آرام ترگ انت
ورد واب آئى هردم ئه چرگ ئه گردگ انت

په مني دردار چو ہلگدار ء زردار انت
پڙشنه سريں ء چو گوشے هردار هردار انت

اهنگ انت پيغام اچ گلء لاليس جاني ء
شه مرید يات کرتگ ترا مرچي هاني ء
تو برو بروز گوات گر ء چاگر خاني ء
زيارت ء ديدار کن گند دوستين هاني ء

من که اچ عشق ء درد ء غم سک باز وارنگ ات
من په ديداري بير پما کوت ء آرنگ ات
طاقچه راه ء گل پري رنگين چارتگ ات
 وعده ء اقرار وت په وت چيز ء سارنگ ات

دائني ء دات چوش من ء شر رنگه حوال
يکي مني دردان تو ورے دردار په مه نال
دومي په شيطان ء مکن عشق ء را زوال
عشق به بات پاک تو مكجع عشق ء را وبال

تو منی دوست بے منی بہ بے لوگ ۽ سومری
 تو پہ من جود بے، من تئی شر نگیں پری
 منے گو تئی دوستی دا گئی بات انت آسری
 من تئی مجنوں تو منی لیلی دلبری
 روچ شپ بے درد چہ غماں دوستی منے ببات
 ہردو دنیا یا مہنگ ۽ تئی دوستی پش کپات
 منے گو تی دوستی ۽ گناہ ہچھر پر مبات

دوست و تی برزادی کت انت وہدے نیم شپ ۽
 ہردوئیں چھاں گوں من ۽ ماہیں دردپ ۽
 یا خدا عشق را پکن جوان پاک ۽ سپ ۽

آدم ۽ دردان ۽ دل ۽ بارت ۽ دور پکن
 آدم حقانی گوں و تی دوست ۽ سوب پکن

پرشنگ انت مرچاں گوشتگیں پُربیش

پرشنگ انت مرچاں گوشتگیں پُربیش
 گرک گوں یک جاھ ء چریت پیرمیش
 پیش زورکان بیم کرت اچ گیش
 نوں نہ انت کمزور بیرگ ء دل ریش

نوں په زوراکی کس نہ کیت کار ء
 کس نہ ترسیت انت اچ سر ء سار ء
 روت پیادگ نوں یکجا گوں سوار ء
 منٽ نہ کنت بزگر مرچاں وازدار ء

مزور بوت مال دار ء دل ء دانگ
 کس نہ بیت بزگر کس نہ بیت شوانگ
 کس نہ بیت کسی کٹ ء دلماںگ
 نوں نہ انت مسٹر کسٹر ء پانگ

کاری اچ بے کار ء اگر بہر انت
 مالک کاری انت بے کار بر انت
 بے کار ء جاگہ نندگ ء شہر انت
 کار پکنٹ بے کار پر چانوں قہر انت

بے کار وئی دستاں دور بدنٹ کار ء
 کار پکنٹ بے کار بليت پلگار ء
 دستاں پیجھیت وئی برد ء لنگار ء
 نام بیت کاری بوارت وئی وار ء

کار پکنٹ کاری بے کار به بیت کاری
 کار کنٹ بوار انت براں شرف داری
 کس بگپت کٹھ ونڈ ء سرداری
 پہ پتاک براں بنت پہ امیت داری

نوں ڈگاراں کہ کچ پکنٹ سرکار
 مشینکے نام ء به کنٹ یک وار

کاری ء مالک جوڑ کنست و ت کار
دربر و ت لعنت په تپاک مردار

وشی په و ت ماں و ت کن انت محنت
دربر و ت نفرت جوڑ به بیت محبت

نوں په زوراکی کس نه گپت بھر ء
کس مه بیت اشتر کس مکنست مهر ء
لے کار په کاری ء مه بیت زهر ء
په تپاک بوشنست کار کن انت تہر ء

آدم دوستی ء دنت گوشیت پنٹ ء
حقانی دوستی ء کتاب و نت ء
ڈھ سلام کرت انت جھاؤ نوں منت ء

قوم ء بلوچ ء منگهار

قوم ء بلوچ ء منگهار
 گشتگ و تی زید ء نشان
 کوه گوں ہشیشمین بُرزگاں
 ہنکمین الگیں سرثماں
 سرثون گرمی آپ تچان
 شور ئے جڑو بُرزیں گران
 آہو کلونٹ ئے ساہگان
 پیتاپ روچ کیپتی جہان
 درکی پیوکیں چمگاں
 باگیں کسوڑانی ختان
 پیش بز گیری شماں
 اودا بلوچانی گدان

گوں پل ڻ کچک ڻ زنگلاں
 گردد ڻ نپاد ڻ سارٽگاں
 هیزک ڻ شیر ڻ زاتگاں
 گورديماں ميشي گارگاں
 گٹاں بُزانی پيرگاں
 هورتاني ٻلکه جي ڻ جان
 ماڻين جنك اش مان پدان
 شهمنت چو استال ۽ شماں

ايش آنت بلوجاني نشان
 او مان کنت په منگهاں

ٻلک ۽ جنك گوں هیزکاں
 منٿاں شپاني بستگاں
 کشتن شپتنيں نيمگاں
 شود آنت چه دستان روگناں
 ناناں پچمنت په واجهاں

مهمان حلقی مردمان
په جور جوابیں منگھاں
کوہی نہنگیں زخم جناں
په نل جنوکیں شوانگاں
چرپ کن انت په روگناں
دیم په وئی مالان روائ
نان که ورانت نندان روائ
نوں توپکان ء آ مشان

گوں پُل بندیں کیسگاں
دژنخ انت مزاری کوپگاں
پوشنت ء بند انت کتیاں
سرین ء کماینت کسگاں

گلّی نلو ء پلکان
بندانت وئی لانک ء روان
دیم په الگ ء برزگاں

لگنت چار آنت چیدگاں
 مردانی پیشی سنگراں
 یاتاں وتی تازگ کناں
 ارمان په ما وہد ورن
 لنطاں وتی وتی گلے گرن

ایش انت بلوچانی نشان
 اوامان کنت منے منگھاں

آ وت بہاری کاہ چرانت
 میدان ء دراجیں پلو انت
 پرائیں زمین ء سبزگ انت
 آپ اش مثال سرومگ انت

حلقش مان کری نگور انت
 مال اش بہاراں ء چرانت
 سرتاک سرپلان ورانت

وت په میاراں وت مرانست
 ڈاہاں په ڈیہه ئ سرگرانست
 راج ئ وئی زهیران زرانست

ایش انت بلوچانی نشان
 اومنان کنت منگھمان

زیک ئ کشار ئ کوچگاں
 گوں لٹ بندیں منواں
 سروشت راستیں دامناں
 ہوشاپ جھہلیں ناوڑان
 لنگارکیں مالسگاں
 کواریگران کوہانیں
 زہیرود جنوکیں بزرگاں
 تاچنست به کروگوشگاں
 گوں پیچ تابیں ہوشگاں
 ہر بیگھماں دستگ کناں

ٻڪاڻ په آيوس ۽ براٽ
 لهڙي ڪناٽ ڪرمي ڪناٽ
 پشت جوڙ ڪناٽ سرسوچ ڪناٽ
 سبزك ڪناٽ چاڳك سراٽ

ايش انت بلوچاني نشاٽ
 او مان ڪنت منئے منگهاٽ

ڪارِ گرانى گورنگاٽ
 آ ليرڻوانى درپيچاٽ
 نريان ۽ مادياٽ بهماٽ
 لطاني پشت ۽ بستنگاٽ
 گوراٽ ۽ درپيچاٽ ۽ شداٽ

سبز آپ ۽ شوکنت هر دمان
 واجه وٽ گوں نوکران
 برات اے لطاني جوان
 گوں سبز ۽ سهريں ھوشگان

ٻڏا ڪن ِ ات بيار ِ ات ِ ادا
 ديم ۽ که مالان ۽ ديان
 آکه درآنت ماوش ٻان
 واجه گوں دوست ۽ حمسيلان
 ننديت په پرائين سائيگان

ماں اش ِ ادا سبز ۽ چرانت
 ڪلی ماں درچڪ ۽ درحتگ انت
 بُرز ۽ ڪپوت کوکو ڪناں
 شاتو بنا کورک جناں

ايش انت بلوچاني نشان
 او مان ڪنت منئ منگهاں

فصل ۽ پچيٽ ۽ بيت تيار
 هرجاه ہے کيت انت توار
 باندا تالاب انت ڏگار
 كل مج بنت مردم اوar

گوں ہرگاں بندانت قطار
 لاب بہ بیت بند نہ کشار
 جوہاں بنت یک جاہ اوار
 بیت گوٹ نہ موش نہ ہمیردہار
 چار شاہ نہ ڈالی گیر دار
 داں پنج بیت مثلہ پتار
 گلہ تماں بنت تیار

کیل کتنت نوں سرشب نہ
 ڈونتنت نہ ہمسبار نہ دپ نہ
 چار ات ہما روچ نہ نپ نہ
 ایش انت بلوچانی نشان
 اومان کنت منے منگھاں

زور انت کہ جو پاگ نہ بر نہ
 بند انت نوں ملک نہ کاپر نہ
 وش کوش کشنست ہرگور نہ
 پالیز بیت چیر نہ سر نہ

کرپاس گوں پلیں پاور ء
پرماش ء ماش گوں شنگر ء

سبریں چشانی ساہگان
لٹانی درستین پراہگان
بولے جنک انت نشتگاں
نشنگ چکن دوچی کناں
دوچ کن انت زهیروک جناں
زهیروک جناں ارس رچان
ارسان په گلد لمب ء گران
زهیروک پما براسان جناں
په ملک ء حاتر ء قید باں
ارش پما میریں پتاں
که سرداتگ اش په شادہاں
په ملک ء وئی ننگاں شتاں

بیا ات بلوجء شہ سوار
 دیوان بنت آ نام دار
 پہ نام ناموس ن معیار
 یات کن انت آ نر مزار
 اے منے وطن بوت ء تھار
 غیران کنگ مارا شکار
 پٹ کن آنت مات ن گوہار
 ملک شوکیں درچک دار
 سرگوات ن گورچ ن لوار
 اے سبزگ ن کاہ ن بہار
 ہستین ما زیادہ شرمسار
 ماں بوتگ انت چون بے توار
 بیا ات بہ بیت یک جا اوار
 یا ما مران یا بن تیار
 ایش انت بلوچانی نشان
 او مان کن انت منے منگھاں

قاصد منی گالاں بہ بر
 کوتاہ مکن بورہ خطر
 ملکان تماییناں پچھر
 براں بوتگ آنت منئے درپدر
 خوار ۽ عذاب ۽ کور ۽ کر
 بوته وطن منئے چیر ۽ سر
 بیا ات ادا بندیں کمر
 یک جاہ کنیں چیزے خبر

آدم گشیت بیا لوڑبیں
 حقائی کار وت جوڑبیں
 میر ۽ نواب منئے پوڑبیں
 زراں گوں یک جاہ گوڑبیں

بادگیر شے شہ بندانت حصارانی

بادگیر شے شہ بندانت حصارانی
 ماڑی شے پب انت کوہ سارانی
 باڑ شے ھم بار انت اگارانی
 واب جاہ شے روپاک انت نہارانی
 بوب شے کنڈ گرد انت زوارانی
 سرجاہ شے کنداک انت دوکارانی
 کوپگ شے درنگ دار انت سگارانی
 سرین بند شے براہ دار انت قطارانی
 پسگ ات کوہی سرمچارانی
 براس ات شما گرانازیں گوہارانی
 نوں شما بار نرت انت میارانی

پب ۽ میر گٽ ۽ ڈامبر ڦ ملشان
 ڦ ڦ ڦ اووناچ ڪچو ۽ شاشان

قندہار کوہ نے میری نے رخشان
 مرد دل نے دردان کت انت تالان
 دا تگ اش ساہ زرت انت اش ایمان
 مشکلین کارش کر تگ انت آسان
 کاینٹ ہما قبران کن انت نرشان

آخری وہ نے گشت ہما مردان
 مارا وقتی مر گے پچ نہ بوت ارمان
 ما وقتی دردان کت ات درمان
 بوتن وقتی لجانی سر نے قربان
 یات کنت نام نے منے بلوجستان
 تاں جہان ہست انت ما بزاں ہستان
 ما میار دات انت نوں شمے دستاں

پـ نے میر گـ نے گوستگـ ات باری
 چیزے بوت ٹوپـ چیزے بمبـاری

دو مگے کو ہے ڈھمیں چاری
 دیم پہ دیم بوت انت لشکر ء پاری
 جنگ اش سے روج ء داشنگ انت جاری
 اچ میاراں مرگ بہ بیت ساری
 مردان پیش داشت ات وت حیاداری
 ماس اگر بچے پہ حسد بیماری
 گوں عطا بس بوت ات میارداری
 چارده تیر شیر وارتگ ات کاری
 انگت فوج ء را کرت ات بیزاری

کشتگ انت فوج ء پروشنگ انت بالی
 جستگ ات لشکر باز پہ بدحالی
 دیم مٹیں سنگر کرتت انت خالی
 مرتگ انت فوجی بوت انت آڈالی
 مرت ات عطا محمد جاگہہ بوت خالی
 فوج پدا رہت ات کرت پادمالی

زرگ ات فوج ء گرز گوپالی
 کشتگ انت زال گوانزگی لالی
 برگ انت گوک اشتر ء گالی
 ارغمال کرت انت مال منے پہوالی
 سہتگ انت ہر دیپتی ء تالی
 ہنچو کرت فوج ء گوما بقالی

کشت انت ہما جنگ ء مرد سپاداریں
 چھٹے ء سے پچ مرت مرداہ داریں
 مرگ ات موئی خان کمان داریں
 میر حسن خان ء محبت سرداریں
 نیکا ء شرگلیں بشیر ہاریں
 میر رحیم خان ء محمد نور ماریں
 ماس رحیم بخشی بوت شہید باریں
 سومری بی بی مرگ ات ساریں
 نیٹو ہما جنگ ء مرت حیاداریں
 گوانزگی زہگ سے مرت ات شیرواریں

میر علی خان مرت ہے جنگ ۽
 میر ابو بکری پنج شت درنگ ۽
 سا دات ات پر وتنگ ۽
 کشت علی خان فوج ۽ سرہنگ ۽

میر مراد محمد مرت ات بہ رخشان
 جمشید خان ساہ دات ات وتنی درنگان
 محمد حسني انت شہید دراپیں
 پہ بلوچستان ۽ مرنگ انت براپیں
 کشگ انت فوج ۽ زبر گمراپیں
 پشت کپنت گال پہ مرداں آگاپیں

آدم حقائی ۽ گشتگیں گال انت
 اے شہید کلیں آدم تئی سیال انت

مروپی کا گدے احت ء چہ دور ء

مروپی کا گدے احت ء چہ دور ء
چہ بمشت ء پروم ء پنجور ء

رسٹ کا گد من ء دل بوت منی وش
جواب ء کا گد ء دیم ؋ پ دلکش

پرومی کوچگ ؋ درین ء شکرگال
منی هم نام دوست همسریں سیال

منا تئی کا گدے سربوت مروپی
نوشته تو وقی شعرے بلوپی

کپوتاں دات منا تئی پُلیں سوغات
من ونت آت تئی غزل دل بوت منی شات

منا تئی شعر ۽ گال ۽ نکته ۽ بند
عجب وش بوٽگ انت تئی گشتگلیں پند

بلوچی عہد ۽ قولانی منا یات
تئی شعراء منا یاتے پدا دات

منا دیر انت که من بستگ بلوچی
منا پاد کرتگ چه واب ۽ تو مروچی

بلوچی پراہ شادابیں جہان انت
بلوچی منے زمین منے آسمان انت
بلوچی شاعرانی اے بیان انت
بلوچ منے وقی شہدین زبان انت

بلوچی شاعراناں جار ۽ جاک انت
زبان دیم ۽ بروت ڏیہہ بودناک انت

تراهم گوں وئی راج ء تپاک انت
پکن کوشست سترتی وس ء واک انت

اگر تو چوش وئی میان ء بہ بندے
چھل ء جھاؤ منا بیائے گلنے

ادا بیائے منی ڈیہہ ء ڈگار ء
بہ بندے ہملي گومن اوار ء
جنان ہردو ما راج ء را توار ء
وراں وات ما وئی خشکیں جوار ء

زبان ئېپٹ ء پول ء ما دوئیں یار
روان گردن کنیں ہرجاگہ ء کار
ہما گال کہ بلوچی بوتگ انت گار
پدا کاراں کتگ بالش کنیں سوار

بلوچی شاعرانی گوشتگیں گال
 ہمے راج ۽ ڈیہہ گوشتگیں حال
 رموشگ بوتگنت آفستی مال
 ہماواں بیا کنیں کنڈ کنڈا پرتال

چہ ملا فاضل ۽ بوہیر ۽ بالاچ
 ملک دینار ۽ قمبر بیت تگ ۽ تاچ

چہ ملا قاسم برائیم میران
 پلیں اللہ ۽ فیروزی زہیران
 چہ رند ۽ دفترانی راه ۽ رندان
 چہ پلیں شاعرانی شعر بندان
 زبان ۽ راه ۽ رہبندان بچاران
 گچینی گوہران بیاریں بسaran
 پدا نوک روستگیں پلان به سندان
 اے نوکیں شاعری راہاں گلنداں

گلیں آزات، میر گل خان، ساحر
ملک رمضان، عنقا، شات، صابر

چہ شوہاز، زہیر، احمد گل
سعید عنبر، شوکت، دل ۂپل

زہیرانی قحطانی، ۽ قومی
چہ پل آبادی ۽ عبدالحق پرمودی

چہ غوث، ہاشمی، صدیق آزات،
چہ خارانی نصیر، کس نہ بیت زیات

پلیں بہرام، بارکنی، بزدار
گوں شاکر مند حلقو ۽ را دل بیار
بلوچی شاعرانی گال گفتار
گوں ایشاں بیا روان راہ نہ بیت گار

پرومی کو چگے کاراں پکن وار
 وئی کل دفتر ء شعران بزور بیار
 بلوچاناں جنیں هرجاگہ ء جار
 ملوکیں راج باں ووت تئی وفادار

منوں آدم ء حقائی منی نام
 کناں من شاعرائیکجاہ وئی گام
 کسے شعر ء بلوچی کہ پکنت وام
 بہ جھل جھاؤ منی جاگہ ء پکشت شام

سرداری ئەرماج مسٹری

سرداری ئە راج مسٹری
 پیش ئە نه ات په وت سری
 سردار ئە کرت راه دربری

سرداری ئە پاگ واچی
 زانے نه ات په پر بھی
 راج ئە گچین کرت تئی گھی
 سردار ئە کار کرت سوگھی

راج ئە گچین کرت سربراہ ئە
 پاگ بست به سردار ئە سر ئە
 داش میار پر تئی گور ئە

مردے چہ راج ء منگھیں
 دانشور غ باز سوگھیں
 باز پختہ کار ء دل جمیں
 سردار کرش محکمیں

سردار بہ نشت کوہ ء سر ء
 بست اش قلات دات ترا
 گشت اش تو مہر کن سنگر ء
 بور تو وقتی راج ء بر ء

گوشت اش تو یک جاہ ورنے
 گوما تو یک جاہ ء مرنے
 ہرجا روائ تو سرگرنے
 حقاں وقتی راج ء گرنے

ششک ڈگارانی بر ء
 چارک سلاہانی سر ء

سالے پے اچ کچھر ء
دات اش پ سرداری تر ء

راجاں زمین ء بست ڈگار
کاریز کہن کرت انت تیار
هم سستی بوت ات کشار
بہرش ترا دات ات اوار

سردار ء راج نز آرٹگ ات
وشنامی ء راه چارتگ ات
سر پہ میاراں داتگ ات

بوت ات اگر جنگ ء جدل
سردار بوت راج ء بدل
مرگ ء چہ راج ء مرت اول
آوان قبول کرت ات اجل

سردار ء نام اش کرت چراغ
 راج ء قسم تئی ریش ء پاگ
 ندرکت انت آکھن ء باگ

اہت که پرگلی تئی گور ء
 راج ء چہ درکت تر ء
 وٹ دات پاگ پر تئی سر ء
 کرت ترا زور سربر ء

دات ترا نقدی پگار
 ناماۓ تئی کرت انت ڈگار
 ششک شمے زور بوت اوار

نگ وٹ شما کرت انت بہا
 دات انت بہا نگ جاہ پہ جاہ

دوستی وئی کشت درا
 منئ جن ماس ء گوہار

بوت انت که سردار ۽ میار
 وہد یکہ شپ بوت ات تھار
 سردار ۽ کرت ننگ ۽ شکار

سردار که راج ۽ پا نگ ات
 ننگ ۽ میار ۽ شوانگ ات
 اش پدا بے زانگ ات
 نگاں ٻه وت دل مانگ ات

سردار میارانی سروک
 وت بوت حرام خور ۽ گنوک
 اگاں و تیاں بوت ھدوک
 پانگ بوت وت دزی کنوک

зорی وئی کرت سہب شام
 کت جرگھاں مال ۽ ملام

وٽ دات زرت ات حرام
وش بوت شما را زور ۽ تام

اہت ات په ڏيپه ۽ ويسر ۽
سادے شمے دات گور ۽
ڳلی شما چک ات در ۽
زرت ات شما بار چو حرم ۽

دور دات شما ننگ ۽ ميار
گوازيينت شما وٽ اعتبار
گار بوت شمے نام ۽ توار
گوما شما را نوں چے کار

وش آت چے شہر ۽ نندگ ۽
ترس ات نوں راج گندگ ۽
نوں مرگ ات وٽ زندگ ۽

سرکار ء بند کرت نوں پگار
 راج شت شمے کنٹ بوت سگار
 کار نہ بنت گوں تو ڈگار
 نوں تو دل ء راج ء مدار

تی اُکل ء چوں حد کت ات
 تو راج وئی ووت بد کت ات
 راہ تو وئی سک رد کت ات
 قیمت وئی سے صد کت ات

دور دات شما راج مسٹری
 زرگ نہ شما سوداگری

گوازینت شما نام نہ توار
 راج ء بدل کرت کلدار
 دور دات وئی دستاں میار
 نوں چک مجھن راج ء مچار

گوست تئ پرنگی کنڈگ ء
 جرگه شمے بوت چندگ ء
 راج نہ دنت نوں پنڈگ ء

آ پیش ء سردار ء نواب
 آوان نہ وارت بنگ ء شراب
 سردار ء نام ات جور جواب

سردار نوں ریشاں کوٹ کنت
 پتلون پوشیت سوٹ کنت
 پاداں جراب ء بوٹ کنت
 راجانی مالاں لوٹ کنت

سردار نوں لنطاں رنگ جنت
 ہر شپ یک جگے بنگ جنت
 نندیت شگان ء زنگ جنت
 چو زومے نوں ڈنگ جنت

کسے نہ کنت نوں اعتبار
 پروشست انت شما قول ۽ قرار
 چپ چچ مجن راج ۽ مچار
 دور ات شما دور انت میار

آدم گشیت برتر کن ات
 دیم ۽ گوں راجاں گور کن ات
 ساہ ۽ پر راج ۽ سرکن ات
 راجاں گوں بیا ات شرکن ات

گشتن کہ کائیں تئی گورا

گشتن کہ کائیں تئی گورا
 گشتن کہ دل داٹگ ترا
 گشتن کہ نندیں بزر ترا
 گشتن کہ چمّانی سرا

گشتن تئی شرگیں ڈگار
 گشتن تئی وشبوہیں بہار
 گشتن تو پلاں پیش بدار
 گشتن تئی نارنجیں گورا

گشتن کہ تئی دل مندگ انت
 گشتن جتائی گندگ انت
 گشتن تئی دل کہ بندگ انت
 گشتن من ترسیں محشر ء

گشتن تو روچے بیا اد ء
 گشتن تو دیم دے قاصد ء
 گشتن من ترسیں اچ بد ء

گشتن تو دیم ء چیر مکن
 گشتن اچ دوست ء سیر مکن
 گشتن من ندروں صدبرا

گشتن کہ پینگاں وگتہ
 گشتن کہ دوست ء جگتہ
 گشتن تو سرچون ڈگتہ
 گشتن تئی کلے پیش درا

گشتن او آدم دیر مدار
 بیا بیا پہ حقانی بچار
 گشتن کہ بس بس بے توار
 کائیں من کری نگور ء

ڈگار ء کارکنت بزگر حاکاں ٻڌکنت چاریت

ڈگار ء کارکنت بزگر حاکاں ٻڌکنت چاریت
 پچوک ء گس پچ گردیت توم ء وام کنت کاریت
 ڈگار جوڑ کرت خدا ء ووت ہور ء ہم خدا گواریت
 بلئے داناں بارت واجہ وتنی لوگ ڪش ء ساریت
 چپ قانون ء خداوند ء کہ کار ء مفلس ء خواریت

جهان ء سربرا بے کار پچے پیم ء میر سردار انت
 زمین ء مالک انت بے کار کاری چوں دل آزار انت
 حکومت اے جهان ء ہماں سنگت ء یار انت
 گرانٹ ششک گوزیت نیم ء گرانٹ پرس ء کار انت

بیگار ہما انت ممبر و جرگہ نشین منصف سردار
 گشت ما واجہیں راج ۂ حقیقت آوت انت غدار
 خدا ء تاکدیں ملک جہان ء را کتے چو خوار

خدا پاکیں زمین تو جوڑ کت ء برتگ دل آزاران
 نہ ووت کارکن انت ظالم نہ کل آنت بزگ ء خواران
 گشت ما مالکن ڈیہہ ء نہ مناں ما شمے کاراں
 گبردیں تو وتن دیم ء اچے شویں جفا کاراں

زمین تئی ظالمان برت ء پما زمین تنگ انت
 غریب ء بزگ ء خوار ء ڈگارانی سر ء جنگ انت
 امیر ؋ چاک انت دام غریبانی سر ء دزنگ انت
 حکومت ہم گو مے ڈنگاں شریک ء دوست ء ہمنگ انت

اگر کارکنت کاری بر ء بوداں برانت بے کار
 پہ زاہ لٹ ء دژناماں جن انت پروشنست دینیت آزار
 اگر اچ تنگی ء کاری بے بیت انت بیرگ ء لاچار
 بے بارت سرکار ء فریاد بنت آکاری ء غم ء کاردار

بدل کن او خدا خوار ۽ غریب ۽ حالت رنگ ۽
 به بنت مجھ یکبر ۽ کاری په بے کار ۽ مڑ ۽ جنگ ۽
 به پروش انت ظالم ۽ بے کار ۽ مکیں سینگ ۽ ونگ ۽
 به بنت آوت وئی مالک تیار بنت پروتی ننگ ۽

بہ بات سرکار غریبانی حقوق ۽ پانگ ۽ چاری
 مدام اچ ظالم ۽ ظلم ۽ غریبان گوں پکنت یاری
 بروت انت ظالم ۽ زینت بیایات بزرگ ۽ باری
 ہما بے کار پدا بیائیت بہ بنت یک جاگہ ۽ کاری

خدا یا تو نگہبان ۽ نگہبانی تئی کار انت
 جہان ۽ حالت ۽ گندئے کہ ظالم چون سر ۽ سوار انت
 پدا مظلوم ۽ ہم گندئے کہ آچون خوار ۽ لاچار انت
 په چرین تو وئی دیم ۽ کہ تئی امداد ۽ نوں وار انت

دعا منظور بيت آدم په حقاني به نند ميان ۽
 بلوط تو بزگر ۽ خواريس وتي ملک ۽ غريبان ۽
 به بندات قول ۽ اقرار ۽ تپاکي جوڑ کنت تران ۽
 شما وت جوڑ بييت مالک اگر بوشت ات په ايمان ۽

ما بلوچن ما بلوچن ما بلوچ

ما بلوچن ما بلوچن ما بلوچ
 مازمین ئە ماھ استاران و روچ
 گلزمین ئە پراھ دارن ما بلوچ
 پە میار دار سرمچاراں ما بلوچ
 کوھسار ئە نرمزاراں ما بلوچ
 پر بدال سک زھرە ماراں ما بلوچ

ما بلوچن ما بلوچن ما بلوچ
 او بلوچ بیا تو وئى راج ئە بلوچ

زجم جن ئە چاک سوارن ما بلوچ
 کوھساراں پە شكارن ما بلوچ
 کوچگان فصل کشارن ما بلوچ
 دشمن ئە تیر گوارن ما بلوچ

ما بلوچن ما بلوچن ما بلوچ
او بلوچ بیا تو وئی راج ؉ بلوچ

زجم جنوکین سردیوکیں ما بلوچ
حق دیوکیں حق گروکیں ما بلوچ
جه جنوکیں ڈاہ دیوکیں ما بلوچ
ماں سرپاں گمبد کنوکیں ما بلوچ

ما بلوچن ما بلوچن ما بلوچ
او بلوچ بیا تو وئی راج ؉ بلوچ

پر وئی زید ؉ ساہاں قربان کنیں
پر وئی ڈیہہ ؉ سراں جوہاں کنیں
جی وطن مسکیں ترا لوٹاں کنیں
پرتئی ننگ ؉ سرپاں کوٹاں کنیں

ما بلوچن ما بلوچن ما بلوچ
او بلوچ بیا تو وئی راج ؉ بلوچ

او وطن تئي کوچگ ء دشت ء ڈگار
 او وطن تئي توپک ء زحم ء سگار
 او وطن تئي کوهساراني شكار
 او بلوچ چو تئي وطن جنت توار

ما بلوچن ما بلوچن ما بلوچ
 او بلوچ بیا تو وتی راج ء بلوچ

او وطن آزاتی ء روپے گراں
 او وطن پرتو ما یک جاہ سرگراں
 او وطن ما کوه ء گٹ ء ڈراں
 او وطن پرتئي میاراں ما مراں

ما بلوچن ما بلوچن ما بلوچ
 او بلوچ بیا تو وتی راج ء بلوچ

آسمی پلے رستگئے شہہ جو ۽ سرائے

ہاسنی پلے رستگئے شہہ جو ۽ سرائے
 پلگیں ہمبے لڈتگ درچکے اچ برائے
 گردگیں نارنج انت گل ۽ دکانیں گورائے
 نذر بیں من په چاردھی ماہیں دلبرائے

تاجگیں شیر ۽ بینگ ۽ جوئے تئی دپ ۽
 چاردھی ماہ ۽ روشنی آرتگ ماں شب ۽
 طیبٹلی آہو ۽ بما کولواہی کپ ۽
 سرمنی نذر بیت په گل ۽ ہندوکیں دپ ۽

مشہدی تا سے مشتگ ترا میری شہ جن ۽
 روکیں الما سے دیستگ ترا کوہ ۽ دامن ۽

گوں تکارا نگره اش گه تئی گردن ء
بیا پکن گیرنیک پر وئی لنهاں تو من ء

ڈکم انت گیسو گپتگ انت چچ چچ کنلیں
کشتگ سیم تئی سرگوڑپ ء تھچک طیطلیں
سربرا زیارت من کنیں ماہ ء را گلیں
شنک بہ بات آدم پر تئی رکاں گونڈلیں

شپی دردان من ء گپت ات په زراب ء

شپی دردان من ء گپت ات په زراب ء
 نه اشت زیراں من ء آرام واب ء
 منی چم پُرات انت سهريں شراب ء
 جگر سهت ات منی چوکه کباب ء

دل ء را گشتوں چو تو محن جوش
 منی پنناں بزور کمیں په دلگوش
 شپی واب کن پکن دردان فراموش
 بریں سهہب ء ترا وهدی په خاموش

دل ء آه سرد باز کشت ات گیش
 منی پنناں نه بوت زیاتی پد ء پیش

من ء گشت به اوں نوں من تئی خویش
 تئی پنچاں منی کرگتگ جگر ریش

من ء دردال کت ات چو زیاده کاری
 شپاں بے واپی ء آه سرد زاری
 نہ بوت روچاں جهان ء پرده داری
 خدا دوست ء را آدم پر تو بیاری

نوں واچھاں وت سارکن ات

نوں واچھاں وت سارکن ات
 اچ بزگر ء بے زارکن ات
 وت خدمت وت کارکن ات
 وت گوک وت ء لنگارکن ات
 وت پُل ء وت ء دیوارکن ات
 وت گیڑ وت گیوارکن ات
 ڈل بندکنت بے گارکن ات
 وت کور دپاں اوگارکن ات
 بندال رد ء قطارکن ات
 آپاں وت دشتاب سوارکن ات
 سیاہیں شپان الگارکن ات
 واباں شپانی گارکن ات
 آپینکنی ء کوکارکن ات

وٽ کوچگاں گلزار کن اٽ
 وٽ گلہاں ہمسار کن اٽ
 گوک مشین وٽ کار کن اٽ
 وٽ مردم بہ بیت روزگار کن اٽ
 وٽ مال کن آنت واپار کن اٽ

چماں مه بند اٽ بزگر ء
 بزگر نہ دنت بہرا ترا
 وٽ کار کنت وٽ وارت برا
 جست نہ کنت نوں کس ترا
 تو کار پکن چو بزگر ء
 وٽ بوشت وٽی ملک ء سر ء
 شال ء پکن پژم ء گور ء
 ساڑی ببو کار ء سر ء
 وہدے کہ گند ء جمر ء
 بیا بوشت شپاں ہور ء سر ء

مالان پچاریں کچھر ء
 مال دینیت شیراں ترا
 مجبور مه بو چو نوکر ء
 دوت کار پکن تو ٹریکٹر ء
 پرو مکن پہ ڈیور ء
 شہراں مرد تو چکر ء
 کار شتر انت اچ زیور ء
 بے کار بروت سوار بیت حر ء

بے کار ء نانے بزیں
 بے کاری ء نامے بدیں

کار ء کنوک وارت انت حلال
 بے کار ء قسمت بیت پلال

کاری پہ کار ء بیت گنوک
 بے کار بیت انت ڈھل جنوک

کاری ء وارت گوں لڏت ء

بے کار کشیت غربت ء

کاری ء نام سردار بیت

بے کار ء نام مُردار بیت

کاری په همت کار کنت

بے کار دپ ء شوتار کنت

ہرکس کہ کار ء عیب کنت

نندیت پتھ لیب کنت

بیکار ء قسمت بیت خراب

آخر کہ بے کار وارت شراب

پنٹاں منی تو گوش بدار

نوں پنڈگ ء چماں مدار

تو وٽ بہ بند په وٽ ء ڏگار
 تو وٽ بزور بود کشار
 تو وٽ لگت کن مور ئ مار
 تو وٽ پکن کوکار ئ کار
 بے کار مبو دستاں مچار
 کار تی ترا کنت واجہ کار
 تو کار پکن تو پیش بدار
 وٽ پچ پکن لکھ ئ هزار

پیش دار جہان ء رامثال
 کار شرتر انت یا که سوال
 تئی فکرتی جہد بنت کمال
 بیت عزت کیت گنج ئ مال
 چماں وٽ پچ کن ڳنند
 تو وٽ وٽی ڏیپه منند
 نوں تو دل ء شہراں پسند
 گوما پکن تو مرگ زند

ہست انت وسیلہ باز ترا
آرت کنے تو وسر ء
نشت تو کنے کار ء سرا
کشت تو کنے جوانیں برا
زانے تو زر ء در درا
خرچ تو پکن ملک ء سرا
موت باز بیت مال تئی گورا
چماں مدار پ بزگرا

نبستو شمارا خوار کنت
راج ء شمے آزار کنت
جندا شمے چم دار کنت
نام ء شمنیگ ء گار کنت

آ دیم ء واجہ کاہل انت
اے دیم ء راج منئے جاہل انت
اے ہردو کہ عبقہ ء سک رد انت
وت مال وت انت مفت ء بدانت

اے جاہلاں بُرت آنت ڈگار
 ہرچی کہ کرت آنت دیم تھار
 بھر ء نہ بوت آنت ساز گار
 کل یک بر ء بوت آنت اوار
 یکے مریت اوشیت ہزار
 تاوان شما باز کرت پچار
 انگت نہ بنت بھر ء تیار
 سردار ء راج بوت دیم تھار

اے ہر قدر نا سرپد انت
 ووت ماؤ ووت انت ڈل بد انت

آخر بہ بیت راجی سلاہ
 براںی سلاہ نیست انت گناہ

بیا کہ بیایا تے من ترا مہمان کنیں

بیا کہ بیایا تے من ترا مہمان کنیں
 واجہ تئی راہ ۽ من شکر ریچان کنیں
 پُلاں ۽ چندن تئی سر ۽ ذرشان کنیں
 عطر امبیراں تئی سر ۽ شاناں کنیں
 چاندی زر ۽ من ترا ذرشان کنیں
 گوک ۽ گلڈیں پاداں تئی حوناں کنیں
 من ترا وش احت گوں دل ۽ دورتاں کنیں
 پتر ۽ تئی ۽ من دل ۽ تالاں کنیں
 یک چہ تئی دستاں زیارت تئی پاداں کنیں
 دیم په دیم گوں تو من دل ۽ تراناں کنیں
 من وتی زہیرانی نشان ارسان کنیں
 من تئی تراناں یک په یک جی جان کنیں
 کندگاں تئی من دل ۽ درمان کنیں

واگی من باز نوبت گمان کنیں
 من بلوج ء وردن ء سامان کنیں
 من گرنڈاں پاچناں بریان کنیں

ڈمیگ دلپندال لڑ ء بندال کنیں
 ونگاں گوں جاڑیں گیٹگاں تالاں کنیں
 سجی من گونڈ تزوشتی راناں کنیں
 روتاں شودیں آهئی سیخان کنیں
 سجنیں مرگاں بریجیں ڈونگاں کنیں
 کرنو ء نان ء پر تو من سنگاں کنیں

پر تو نهارانا طپلا باز مان کنیں
 بستگیں شیراناں شکر سرshan کنیں
 حونگیں آپاں مشهدی تاساں کنیں
 اوشتیں تئی دیم ء چماں گوں چماں کنیں

من گوشیں شعر ء الکلا سوہان کنیں
مشکلیں کاراں چ تپاک آسان کنیں
من تئی دلگوش ء گوں تئی برا ساں کنیں
پرتو من ساہ ء سر ء قربان کنیں
من تئی دوستی ء سر ء باز شان کنیں

بیا کہ دمب بوتگ واجہ تئی شرگلیں قلات
شانک ہزار گنجیں بوتگ نوں کوبیں کھنڈرات
تئی زمین نام داریں تمام بوتنت جنگلات
حاجی آباد ء کرتگ اش بے کاریں شفات
چیل ء چانک ڈیڈاری تمام ڈیہے بوت رکات
تئی مردیوال نال کوروت یک جاہ ء پتات
نشتگ نال تو زندگ ء موجود ء حیات
تو وقی چم په گندگ ء شانکے شانک نہ دات
واجہ تئی پس ء داتگ ات مالانی زکوات
حضر ادا احت موسی تئی دیوالی بیڈات

گلڈی انت زاناں گنج تئی دیوار ۽ گور ۽
 بیا پکش گنج ۽ اسپتیں دمہے یک بر ۽
 غوث ۽ دمب ۽ راتو بہ بند یک حال ۽ سر ۽
 دعا کرت پرتو خالق ۽ پیدا کرت ترا

یک شپے واب ۽ احت منی غوث ۽ کرت توار
 گشت او حقانی برو غوث جان ۽ بیار
 گشت اچ جھاؤ بوتگ ۽ پرچا بے پچار
 بیا پکن آباد نوں وتنی شانکا دیر مدار
 وارثی کنت انت گوں تو تی جھائی ڈگار
 نال اگر نندے بیا ویت جھاؤ را پچار
 جھاؤ ۽ را دوستے جھاؤتی سہتے پیداوار
 جھاؤ حک ۽ بوتاتی جسم جان تیار
 باز تئی ماس بازے تو سہتے شیروار
 تئی سرا ہست انت باز ڈگارے ڈیہے میار
 باز تئی دوست باز تئی برات واجہ کار

پر تئی چھے گندگ ؎ کور انت تئی گہار
 بیا کہ شانک نوں جنگلخت رستگ درچک ؎ دار
 شیر ؎ واب جاہ ؎ کرتگ تمام رو با ؎ شکار
 بہر پکن ڈیہہ ؎ ہر کس ہست انت بہر اوار
 نوں ضرور بیا تو شانکاں را چماں پیش بدار

تو ووتی سانگ ؎ اچ من وت جست پد کت ات
 نالی تئی سانگ ؎ زانیں کہ من چون رد کت ات
 نال کہ تو نشته چمگ ؎ نالی ود کت ات
 من په جھاؤتی بز گیں راج ؎ بد کت ات

پر تو زہیر وار انت حاجی ؎ دیوان ؎ کہور
 یکبرے بیا ؎ تو اد ؎ دیوان کن ضرور
 آدم حقائی گشتگیں پنٹاں تو بزور
 شانک ترا گندیت من ترا چاریں جی حضور

سال ۱۹۷۴ء حال

امبری بش ء جمِر ء هُوراں
 ہار کتہ ہرجاہ دور سریں کوراں
 گلزیں مینٹگ اولی پوراں
 تیر بند احتگ گوں وقی دوران

امبری زال ء سر وقی گوپت ء
 گوں سہیل ء باز ہور کتگ نپت ء
 کوچگاں ہرجاہ ء پتار کپت ء
 ڈکال بہ شویں مینٹگوں رپت ء

پیلویں چار ماہ جمراں گورتہ
 شوانگ ء ہوری نوں وقی مرتہ
 لاگریں میشان پُل بہار چرتہ
 دڑچک داراں چو باگ ء سبزتہ

امبری بش ۽ جمراں بازیں
 رستگ انت کاھ منے دشتاب گومازیں
 کوہنست کاریگر ہزار نازیں
 ہستگ انت چاتے شیماز سی (۳۰) گوازیں
 ہر کجا چارتے سہرو جوہان انت
 روغن ۽ شیر منے ڈیہہ ۽ ارزان انت
 ماش منے نارشت سہرو منے نان انت
 زری ۽ یکمن سہرو ۽ دان انت

امبرال کوار ۽ مرید ۽ سال انت
 ہائین وت ہورانی لگت مال انت
 حرمگ نوں حلواتے بگو سیال انت
 مردم دپ ۽ بونج کہ زیادہ جنجال انت

نوں زمینداری شت بگو دست ۽
 گوکانی قمیت پنجگا گوست ۽
 پنج ہزار گوک ۽ قمیت اش بست ۽
 بحرین ۽ گوشت سیر روت شت ۽

سرکاری میشن ۽ که نوں مه دنت کار ۽
 گوک شتا اچ مانوں زمیندار ۽
 ماںگندیں نوں گوکے لنگار ۽
 نوں نہ بیت زانیں دان منئے ہمبار ۽

منئے بلوچستان ۽ مردم سک خوار انت
 گیشتر چھے سرداراں سزا وار انت
 گلزیں ۽ را کل په ووت سار انت
 ونڈ لوٹنٹ شوم ووت بے کار انت

منئے غریب ۽ سنگ ۽ ڈلاں بند انت
 روچ ۽ شپ خوار ۽ حدمتاں ژند انت
 واجہ کائیت سربر ۽ نند انت
 آ گشت اے پیر کے سند انت

ووت خدا ہنچپیں موسئی پیاری
 منئے بلوچانی در بروت خواری

ظالم نہ زورک نہ برو باری
نے ببات جاگیر نے کہ سرداری

بیشک ہما مرد نہ را کنین سرکار
آہ بہ بیت قوم نہ پیلویں درد وار
چچ ملکیت پوڑی چچ مکنت بجار
چچ مہ وارت پاس آمکنت بیگار
ششک نہ جاگیران پکنت گمسار
آپ کنت راه نہ را وقی تیمار
آں مکن زورے آوار گیوار
چچ مدنت پاد تراپ مدنت بیهار

خان جامانی گر بہ بیت زانگ
آوتی راج نہ وت بہ بیت پانگ
آمنت گرک منے آہ بہ بیت شوانگ
آں مہ بنت خونان دل مانگ

سن ہفتاد، نوزدہ صد سال انت
 اے بلوچستان ۽ سال ۽ احوال انت
 آدم حقانی گشتگیں گال انت
 واجہ په اووٹ ۽ زیادہ جنجال انت

آبادیں سالے (۱۹۶۷)

امبری بش ء جمران ہور ء پارکتگ
 سیاہیں ڈاک اش اچ بنا گوہتا گارکتگ
 کوہی ماں داراں وپتگیں واپ ؋ سارکتگ
 بزرگر ء دھقان زمینداراں وار کتگ

ڈوہتا کوراں دور سریں بنداناں پتار
 نمب کت انت دھقانان و تی پراہیں ملگزار
 نوں کنیں لنگار بزرگران بر جاہ ء پچار
 نوں گلو چاپ ؋ کرتگ اش گندیے کشار

پلیں مال داراں مال چراغ جاہاں بر تگ آنت
 بُزگل ء میش ء مادگ ء ڈاچی ء زرتگ آنت
 شیر ء شیلانچ مان سوگھیں دڑپاں کرتگ آنت

کاھ چر ء مال ء باز بھار چرتہ مرگ آنت
 کاھ چروکانی مال چہ پھوان گوستگ آنت
 لیڑھ ء کاریگر یک رد ء بندال بستگ آنت
 جت دھقاناں گلگ وقی مسکین رستگ آنت
 گلز مین سبزانت ہر کجا دستگ دستگ آنت

منئے گیابانی کشگ رنگ رنگیں کشار
 منئے چراگانی سبزگ ہمبوئیں بھار
 منئے حصارانی برزگاں صیدانی شکار
 منئے ہپنگانی ہکل ہیہار ء توار

کور گلاب انت پر پک انت، مثل ء زاعفران
 خت کشے ہمب انت کسوڑ لمبو ننت بزان
 سا گہ ء کورانی رُداں سبزیں شنگران
 سبز نیل بندانت چش زباد بوئیں امبراں

گلز مین پاکیں بوم تئی وش انت امبران
 موسم ء گورته په کھیب شہمیں جمراں
 گل کتگ دھقان ء نمیندار ء بزرگان
 چاپ جتگ پھوال ء وئی پرائیں کچراں
 کھن میتاپ ء آپ سر ء جو ء چمگان
 بود کته باگان برکت ء گیشتر نیوگاں
 کھسر ء درچان جت گلیں باگ ء ناشگان
 بیا پچارات که ما چہ پیم سبز انت به گان

په ہموش پوتار چراتن گلڈ په سر شمان
 بزگل ء پراتن ات پاچن ء لولار انت جڑان
 من به پاسو کاشتگ دور گند ء جناب
 په ہمک تیر ء زیزگ ء جونا ڈیل دیان

دردال رو دینی کچو ؎ پاچن بے شمار
 آدم حقائی کر گت آنت اے سال ؎ شکار
 عارف جان بیا تو پاچنی کانٹاناں چپار
 شکل سردار گرونی میر ؎ پیش بدار

